

QL
461
P544
ENT

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor 2170 Merksem 1

ISSN 0771-5277

Periode: januari – februari – maart 2013

Erkenningsnr. P209674

Redactie: Dr. J.–P. Borie (Compiègne, France), Dr. L. De Bruyn (Antwerpen), T. C. Garrevoet (Antwerpen), B. Goater (Chandlers Ford, England), Dr. K. Maes (Tervuren), Dr. K. Martens (Brussel), H. van Oorschot (Leiden), W. O. De Prins (Leefdaal).

Redactie-adres: W. O. De Prins, Dorpstraat 401B, B-3061 Leefdaal (Belgium).

willy.deprins@gmail.com

Uitgegeven met de steun van de provincie Antwerpen.

Jaargang 41, nummer 1
1 maart 2013

Infurcitinea ignicomella (Zeller, 1852) – see page 47

PHEGEA

Verboven A.: <i>Yponomeuta irrorella</i> (Lepidoptera: Yponomeutidae), new to the Belgian fauna	2
De Prins W.: <i>Tischeria decidua</i> (Lepidoptera: Tischeriidae), new to the Belgian fauna	5
Bengtsson B. Å.: <i>Scythris richteri</i> sp. n., a new micromoth from Croatia (Lepidoptera: Scythrididae)	7
Troukens, W.: Een nieuwkomer uit Azië: de rode palmboorder, <i>Rhynchophorus ferrugineus</i> (Coleoptera: Dryophthoridae)	10
Coutsis, J. G. & Ghalvalas, N.: Skippers and butterflies on the Greek island of Simi in early June 2012, and a list of all the skippers and butterflies that have hitherto been recorded from the island (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)	12
Slootmaekers, D.: <i>Infurcitinea ignicomella</i> (Lepidoptera: Tineidae, Meessiinae), new to the Belgian fauna	17
Coutsis, J. G.: <i>Leptidea sinapis</i> and <i>Leptidea reali</i> (Lepidoptera: Pieridae): at what point does the first one of the two end, and the other one begin?	19
Troukens, W.: De roodhalskopraakever, <i>Necrobia ruficollis</i> (Coleoptera: Cleridae), op kadavers	21
Korb S. K.: <i>Zelleria nostrodamus</i> (Lepidoptera: Hesperiiidae), first record for East Kazakhstan	22
Peeters, A.: <i>Gegeneria hepariella</i> (Lepidoptera: Yponomeutidae), nieuw voor de Belgische fauna	23
Boekbesprekingen	4, 11, 16, 24

Yponomeuta irrorella (Lepidoptera: Yponomeutidae), new to the Belgian fauna

André Verboven

Abstract. *Yponomeuta irrorella* (Hübner, 1796) is mentioned here for the first time from Belgium. On June 26, 2004 one specimen was photographed and collected at Lavaux-Sainte-Anne, leg. L. Janssen & G. Sallaets, coll. W. De Prins. Information about recent observations in Belgium and neighbouring countries, distribution and biology is provided.

Samenvatting. *Yponomeuta irrorella* (Hübner, 1796), een nieuwe soort voor de Belgische fauna
Op 26 juni 2004 werd te Lavaux-Sainte-Anne een exemplaar gefotografeerd en verzameld, leg. L. Janssen & G. Sallaets, coll. W. De Prins. Details betreffende recente waarnemingen in België en de omliggende landen, levenswijze en verspreiding worden gegeven.

Résumé. *Yponomeuta irrorella* (Hübner, 1796), espèce nouvelle pour la faune belge
Le 26 juin 2004 un exemplaire a été photographié et capturé à Lavaux-Sainte-Anne, leg. L. Janssen & G. Sallaets, coll. W. De Prins. Les informations relatives à la biologie et à la répartition en Belgique et les pays voisins sont résumées.

Key words: *Yponomeuta irrorella* – Belgium – First record – Faunistics.

Verboven A.: Groeneweg 60, B-3001 Heverlee. andre.karine.verboven@telenet.be

Introduction

On June 12, 2011 I was searching for Tortricidae larvae in a mixed hedgerow (*Ulmus*, *Salix*, *Euonymus*, *Corylus*) in the nature reserve Doode Bemde (Neerijse, Vlaams-Brabant) when my attention was drawn to a white micromoth basking on a leaf. I recognized the specimen as belonging to the Yponomeutidae, and based on the size I expected it to be *Yponomeuta evonymella* (Linnaeus, 1758), a species encountered regularly in the region.

Upon closer examination however I noticed two grey patches on the forewings not present in that species and I decided to collect the specimen for closer examination.

With the aid of available literature (Agassiz 1987 and Agassiz 1996) the specimen could readily be identified as *Yponomeuta irrorella* (Fig. 1) To my surprise the species was not included in the list of Belgian Lepidoptera (De Prins & Steeman 2011). Upon reviewing the collection of W. De Prins, we discovered another unidentified specimen of *Y. irrorella* collected by L. Janssen and G. Sallaets on June 26, 2004 at Lavaux-Sainte-Anne in the province of Namur (Figs. 2–3).

Fig. 1. *Yponomeuta irrorella*, Belgium, Vlaams-Brabant, Neerijse, 12.vi.2011, leg. et coll. A. Verboven (Photo A. Verboven).

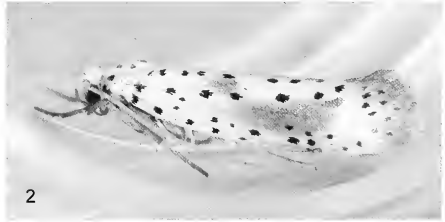

Fig. 2. *Yponomeuto irrorello*, Belgium, Namur, Lavaux-Sainte-Anne, 26.vi.2004, leg. L. Janssen & G. Sallaets (Photo L. Janssen).

Fig. 3. *Yponomeuta irrorello*, Belgium, Namur, Lavaux-Sainte-Anne, 26.vi.2004, leg. L. Janssen & G. Sallaets, coll. W. De Prins (Photo J. De Prins).

Review of observations reported on waarnemingen.be (Natuurpunt 2012) resulted in 13 additional records in 2011 documented with photographs.

In 2012 again twelve additional specimens from 9 localities were reported and the species is now known from all Belgian provinces except Oost-Vlaanderen, Hainaut and Luxembourg (see table 1).

Table 1. Records of *Yponomeuta irrorella* (Hübner, 1796) in Belgium in 2011–2012.

Date	Locality	Prov.	Leg.
02.vi.2011	Moha	LG	P. Vanmeerbeeck
13.vi.2011	Vorst (Laakdal)	AN	K. Leysen
15.vi.2011	Gerhagen	LI	F. Van de Meutter
21.vi.2011	Gerhagen	LI	F. Van de Meutter
21.vi.2011	Hasselt	LI	C. Vanderydt
22.vi.2011	Overpelt	LI	P. Cox
24.vi.2011	Mol	AN	E. Hantson
27.vi.2011	Hove	AN	S. Baeten & W. De Rouck
28.vi.2011	Edegem	AN	L. Janssen
28.vi.2011	Kleine Netevallei	AN	R. Vermeylen
28.vi.2011	Turnhout	AN	W. & J. Ronsmans
13.viii.2011	Assebroek	WV	J. Opsomer
13.viii.2011	De Panne	WV	E. Hantson
26 vi 2012	Mol	AN	E. Hantson
28 vi 2012	Mol	AN	C. Van Steenwinkel
28 vi 2012	Zichem	BR	M. Herremans
29 vi 2012	Lommel	LI	H. Dries
29 vi 2012	Edegem	AN	L. Janssen
29 vi 2012	Geel	AN	D. Plu
29 vi 2012	Ranst	AN	L. Janssen
01 vii 2012	Vorst (Laakdal)	AN	K. Leysen
04 vii 2012	Lommel	LI	H. Dries
05 vii 2012	Mortsel	AN	L. Janssen
29 vii 2012	Nismes	NA	S. De Roo, C. Vanderydt, K. Boux, E. Marjaux, R. Lebrun, P. Collaerts & S. Raymakers

Life cycle and biology

Yponomeuta irrorella is a univoltine species, flying in June–August. Adults are typical representatives of the Yponomeutiinae with white forewings and 4 or 5 rows of black dots. *Y. irrorella* is characterised by the presence of two greyish blotches on the forewing: a small one on fold at one-third and a larger elongate one in disc. Wingspan is 19–25 mm. The species cannot be distinguished from related *Yponomeuta* species on the basis of genitalia (Gershenson & Ulenberg 1998).

Eggs are laid on a stem or leaf of spindle (*Euonymus europaeus*), in small clusters (Ford 1961). Larvae hatch in

late summer and overwinter under a protective secretion. The pale yellowish grey larvae carry a row of conspicuous subdorsal spots on each side and are almost indistinguishable from *Y. cagnagella* (Hübner, 1813). The larvae live in a web on the foodplant and scatter in the last instar, pupating individually instead of gregariously. The pupa is in a loosely woven silk cocoon and is clearly visible, the yellow markings being very conspicuous.

Distribution

Yponomeuta irrorella is widely distributed in Europe, including all our neighbouring countries. The species has been recorded in Austria, Belarus, Britain, Bulgaria, Corsica, Czech Republic, Denmark, Finland, France, Germany, Hungary, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Poland, Romania, Slovakia, Sweden, Switzerland, The Netherlands and Ukraine (Karsholt & van Nieuwerkerken 2012). In 2009 the species was reported for the first time from Portugal and the Iberian peninsula (Corley *et al.* 2011).

In The Netherlands, the species was reported the first time in 1929 when it was reared from larvae collected in Heijen (Limburg) by Lycklama à Nijeholt. Thereafter, the species was reported from 5 localities in Limburg and Noord-Brabant and 1 locality in Zuid-Holland (Kuchlein 1993). Based on reported observations in www.waarneming.nl (Stichting Natuurinformatie 2012), the species is becoming increasingly common and widespread in The Netherlands: 1 ex. reported in 2007, 8 in 2008, 28 in 2009, 63 in 2010, 81 in 2011 and 135 in 2012.

As *Y. irrorella* is a conspicuous and easily identifiable species, it is unlikely that the species could remain unnoticed in Belgium until 2004 but it looks more likely that the species is expanding its range and has reached Belgium recently.

Acknowledgements

I wish to thank Leo Janssen for the permission to publish the data of the first specimen captured in Belgium and for providing the photograph of that specimen. Also I would like to thank Willy De Prins for verifying the identification and for providing useful literature and Jurate De Prins for the additional photograph.

References

- Agassiz D. J. L. 1987. The British Argylethiinae and Yponomeutinae. — *Proceedings and Transactions of the British Entomological and Natural History Society* **20**: 1–26.
- Agassiz D. J. L. 1996. Yponomeutidae. — In: Emmet, A. M. (Ed.) *The Moths and Butterflies of Britain and Ireland. Volume 3 Yponomeutidae – Elachistidae*. — Harley Books, Essex, 452 pp.
- Corley M. F. V., Marabuto E., Maravalhas E., Pires P. & Cardoso J. P. 2011. New and interesting Portuguese Lepidoptera records from 2009 (Insecta: Lepidoptera). — *SHILAP Revista de Lepidopterologia* **39**(153): 15–35.
- De Prins W. & Steeman C. 2012. *Catalogue of the Lepidoptera of Belgium*. — www.phegea.org (accessed October 28, 2012).

Ford L. T. 1961. The larva of *Hyponomeuta irrorella* Hübner (Lep., Yponomeutidae). — *Entomologist's Gazette* 12: 56.

Gershenson Z. S. & Ulenberg S. A. 1998. The Yponomeutinae (Lepidoptera) of the World exclusive of the Americas. — *Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Verhandelingen Afdeling Natuurkunde, Tweede Reeks, deel 99*: 1–202.

Karsholt O. & van Nieukerken E. J. 2012. Fauna Europaea. Yponomeutidae. — In: Karsholt O. & van Nieukerken E. J. (eds.) *Lepidoptera, Moths, Fauna Europaea version 2.5*. — www.faunaeur.org (accessed on November 5, 2012).

Kuchlein J. H. 1993. *De kleine vlinders. Handboek voor de Faunistiek van de Nederlandse Microlepidoptera*. — Pudoc, Wageningen, 715 pp.

Natuurpunt 2012. Waasjesstippelmot. *Yponomeuta irrorella*. — www.waarnemingen.be (accessed on November 5, 2012).

Stichting Natuurinformatie 2012. Waasjesstippelmot. *Yponomeuta irrorella*. — www.waarneming.nl (accessed on November 5, 2012).

Boekbespreking

Huemer, P. & Karsholt, O.: *Microlepidoptera, Vol. 6: Gelechiidae II (Gelechiinae: Gnorimoschemini)* 17 × 24,5 cm, 586 pagina's, incl. 21 kleurenplaten, Apollo Books, Amosens 1, Ollerup, DK-5762 Vester Skerninge, www.apollobooks.dk, info@apollobooks.dk, gebonden 2010, EUR 140,- excl. Postkosten (ISBN 978-87-88757-87-3).

In dit boek wordt een van de moeilijkste groepen Lepidoptera behandeld. De meeste soorten zijn okerbruin tot grijsbruin en hebben haast geen vleugeltekening, behalve wat donkere vlekjes verspreid over de voorvleugel. In het totaal worden 211 soorten opgenomen, waarvan er 15 nieuw worden beschreven. Verder bevat dit boek heel wat taxonomische en nomenclatorische ingrepen. Zo worden 42 soortgroepnamen en 2 genusgroepnamen gesynonymiseerd, 6 soorten worden in een ander genus ondergebracht, 9 vroegere synoniemen worden weer als aparte soort beschouwd, de status van 9 soorten wordt herzien en voor 7 soorten wordt een lectotype vastgelegd.

Zoals gebruikelijk begint het boek met enkele inleidende hoofdstukken over o.a. de indeling van de Gelechiidae en de Gnorimoschemini in het bijzonder. Duidelijke foto's van adulten, mannelijke en vrouwelijke genitalia, voorzien van verklarende teksten, verklaren de gebruikte terminologie, beter dan een ellenlange uitleg in tekstvorm zou doen. Een determineerleutel tot op het genus en een systematische check-list, met synoniemen, sluiten de inleiding af.

Elke soort wordt op dezelfde manier behandeld: de volledige naam met verwijzing naar de originele beschrijving, een lijstje van synoniemen, eveneens met een dergelijke verwijzing, een "Diagnosis" waarin het adulte dier kort wordt beschreven, met aandacht voor de verschillen tussen nauw verwante en gelijkende soorten. De mannelijke en vrouwelijke genitalia worden gedetailleerd beschreven, eveneens met verwijzing naar de verschillen bij de verwante soorten. De tot nu toe bekende verspreiding wordt gedetailleerd aangegeven, alsook nieuwe verspreidingsgegevens die tijdens het samenstellen van dit boek bekend zijn geworden en niet eerder gepubliceerd. In een paragraaf "Bionomics" worden gegevens opgenomen over de voedselplanten van de rups, de vliegtijd en de biotoop. De paragraaf "Remarks" bevat in detail gegevens over het materiaal dat aan de basis lag bij de beschrijving van de verschillende soorten. Hierin worden ook foutieve meldingen en opvattingen in de bestaande literatuur opgesomd en gecorrigeerd. Telkens bleek dat men tot op het holotype

moest terug grijpen om de vele verkeerde determinaties te corrigeren. Achteraan het systematische deel volgen nog 10 soorten die foutief zijn opgenomen in de Europese lijst of waarvan het voorkomen in Europa twijfelachtig is. Dit tekstdeel sluit af met een overzicht van de verspreiding per land in tabelvorm. Voor België worden 22 soorten vermeld, waarvan eentje met een vraagteken, en voor Nederland 25. Enkele soorten worden voor België vermeld, maar niet voor Nederland. Nederlandse soorten die niet voor België vermeld zijn: *Gnorimoschema herbichii*, *Scrobipalpa tussilaginis*, *Caryocolum fraternella*, *C. proxima* en *C. blandulella*.

De tekst bevat trouwens geen illustraties. De adulten van alle soorten zijn echter in kleur afgebeeld op 21 kleurenplaten in een vergroting van 3× waardoor de vleugeltekening, voor zover die er al is, beter tot zijn recht komt. Van de meeste soorten worden verschillende exemplaren afgebeeld om de individuele variabiliteit te tonen en ook het seksueel dimorfisme, wat b.v. bij het genus *Sattleria* extreem is doordat bij de wijfjes de voorvleugels zeer sterk en de achtervleugels bijna volledig gereduceerd zijn. Exemplaren van soorten uit dit genus, en ook uit het genus *Caryocolum*, kan men door vergelijking met deze kleurenplaten waarschijnlijk zonder fouten op naam brengen, als ze ten minste niet te erg afgevoegen zijn. Maar exemplaren uit de soortenrijke genera *Gnorimoschema* en *Scrobipalpa* kan men enkel met zekerheid determineren door het maken van genitaalpreparaten.

De genitaalapparaten van zowel het mannetje als het vrouwtje worden d.m.v. zwartwit-foto's op platen gerangschikt in voldoende grote vergroting: 3 soorten per pagina bij de mannetjes, 2 bij de vrouwtjes. Zoals gebruikelijk bij Gelechiidae wordt het mannelijk genitaal opengeklapt (uncus + tegumen en valve + vinculum + saccus) en de aedeoagus werd apart geprepareerd. Van de vrouwelijke genitalia worden vooral het gebied rond de apophyses anteriores + segment VIII en de corpus bursae met het signum afgebeeld. De foto's zijn haarscherp. Alleen was het mischienen beter geweest als met lijntjes werd aangegeven waarop vooral moet gelet worden.

Het boek eindigt met een uitgebreide literatuurlijst en met aparte indexen voor de genusnamen, soortnamen en voedselplanten. Zoals gebruikelijk is het boek zeer keurig uitgegeven. Het zal nog vele jaren als standaardwerk dienen voor de studenten van deze moeilijke groep kleine vlinders.

W. De Prins

Tischeria decidua (Lepidoptera: Tischeriidae), new to the Belgian fauna

Willy De Prins

Abstract. On 05 October 2006, two leaf mines of *Tischeria decidua* Wocke, 1876 were collected on *Quercus robur* near the ring road around Antwerpen close to Berchem railway station. Unfortunately, they only produced an Eulophid parasite. Anyway, the record stands as the leaf mine of *T. decidua* can easily be distinguished from the other oak mining *Tischeria* species. This is the first record of *T. decidua* known to the Belgian fauna.

Samenvatting. *Tischeria decidua* (Lepidoptera: Tischeriidae), nieuw voor de Belgische fauna
Op 05 oktober 2006 werden twee bladminnen van *Tischeria decidua* Wocke, 1876 verzameld naast de Ring rond Antwerpen in de buurt van het spoorwegstation te Berchem. Jammer genoeg leverden de mijnen geen vliedertjes, maar twee parasieten uit de familie Eulophidae. De soort kan wel als nieuw voor de Belgische fauna vermeld worden omdat de bladmin van *Tischeria decidua* gemakkelijk kan onderscheiden worden van de mijnen veroorzaakt door de andere *Tischeria*-soorten die op eik mineren.

Résumé. *Tischeria decidua* (Lepidoptera: Tischeriidae), espèce nouvelle pour la faune belge
Le 05 octobre 2006, deux feuilles minées par *Tischeria decidua* Wocke, 1876 furent trouvées près du ring d'Anvers, près de la gare de Berchem. Malheureusement, seulement deux parasites appartenant à la famille des Eulophidae sont éclos. L'identification de *Tischeria decidua* est cependant certaine puisque les mines causées par cette espèce sont très différentes de celles des autres espèces de *Tischeria* sur chêne. L'espèce est donc mentionnée ici pour la première fois de Belgique.

Key words: *Tischeria decidua* – Belgium – Faunistics – First record.

De Prins W.: Dorpstraat 401B, B-3061 Leefdaal. willy.deprins@gmail.com

Introduction

On 05 October 2006 two leaf mines were collected on oak (*Quercus robur*) near the ring around Antwerp city in the vicinity of Berchem railway station. All oak trees in this area were infested with the rather small, round and almost pure white leaf mines of *Tischeria ekebladella* (Bjerkander, 1795). Some trees contained more than 100 such mines, mainly situated on the lower branches. The two mines collected, however, were ochreous and not round, more or less sickle-shaped and they occupied a much larger area on the leaf. Therefore, they were

identified as the work of *Tischeria decidua* Wocke, 1876. The mines were taken indoors, put into a petri dish of about 12 cm diameter and allowed to hibernate in a climate room at 2°C and 95% RH. At the end of February 2007, the petri plates were first placed in a cool, dark room for a week and subsequently at room temperature. On 10 and 15 March 2007 respectively, two Eulophid wasps emerged from the mines and hence, no moths were obtained. The record of *Tischeria decidua* as a new species for the Belgian fauna has been confirmed, however, by later observations in other Belgian localities (see below).

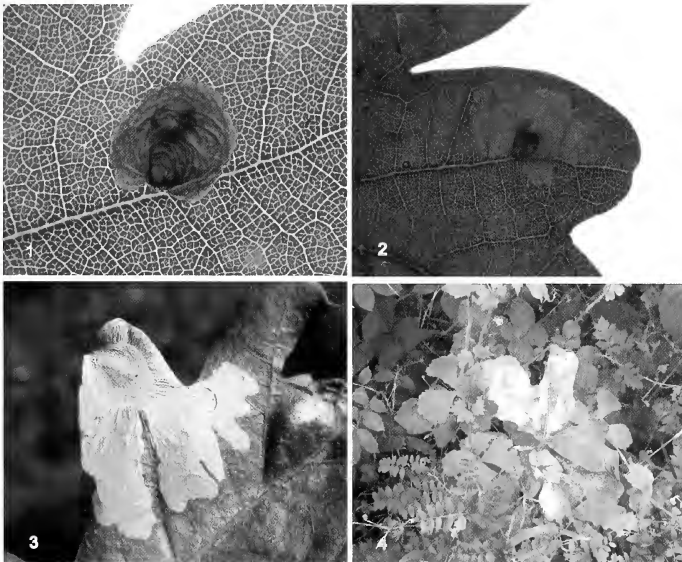

Fig. 1. – *Tischeria decidua* Wocke, 1876, young mine on *Quercus robur*, Sampont, Marais de Sampont (LX) 15.ix.2012; 2. – *Tischeria dodonaea* Stainton, 1858, mine on *Quercus robur*, Lavaux-Sainte-Anne, Le gros Tienne (NA) 22.ix.2012; 3. – *Tischeria ekebladella* (Bjerkander, 1795), full-grown mine on *Quercus robur*, Ename, Bos l'Ename (OV), 11.viii.2012, the circular pupation chamber is clearly visible; 4. – *Tischeria ekebladella*, several mines on the same leaf and plant, Ename - Grotenbos Noord (OV) 01.viii.2012, all leg. and photographs Steve Wullaert.

In Europe, there are 4 *Tischeria* species, all producing leaf mines on oak species (*Quercus* sp., Fagaceae). Three of these have been reported from Belgium thus far.

***Tischeria decidua* Wocke, 1867**

T. decidua is the most rare *Tischeria* species in Belgium. Apart from the first record mentioned above, one leaf mine was found on 23 September 2007 at Resteigne (LX), leg. J. & W. De Prins, which did not produce any moth nor a parasitoid. On 01 October 2007, mines were observed at Villers-sur-Lesse (NA), leg. J.-Y. Baugnée and the locality at Berchem was confirmed by a record of a mine on 10 October 2007, leg. C. Snyers. The species seems to be widespread in Belgium but very local and it is rarely met with. It is currently known from AN, LX and NA. *T. decidua* feeds on *Quercus robur* but also on *Q. acutissima*, *Q. dentata*, *Q. mongolica*, *Q. petraea*, *Q. pubescens*, *Q. serrata*, *Q. variabilis* and also on *Castanea sativa*. The larva makes a rather large blotch mine on the upperside of the leaf, coloured yellowish brown to ochreous with a lot of dark green to brownish lines, arranged as concentric arcs directed towards the centre of the mine. Almost in the centre of the mine, the larva constructs a circular chamber in which it rests in a bend position between feeding activity. When it is full-grown it cuts a rather large circular portion from the epidermis of the leaf and subsequently drops to the ground inside that pupation chamber where it hibernates. Tenanted mines can be observed from August till early November. *T. decidua* has a Palaearctic distribution. It occurs from Spain and France in the west to the far eastern regions of Russia and even in Japan. It has not been found yet in the UK, nor in the GD Luxembourg.

***Tischeria dodonaea* Stainton, 1858**

T. dodonaea Stainton, 1858 is much less common in Belgium than *T. ekebladella* and before 1980 the species had been recorded only from a few localities in the provinces of Brabant and Hainaut. Later on it became known also from Luxembourg and Namur, and now it is known from all Belgian provinces. Many Belgian records originate from the limestone area of Namur, e.g. observations in the period 1993–2012 have been made at Belvaux, Bohan, Lavaux-Sainte-Anne, Lessive and

Sosoye, leg. J. & W. De Prins, C. Steeman and S. Wullaert. Lately, some leaf mines were reported from Torhout (WV), Sampont and Chantemelle (LX), leg. S. Wullaert, and from Chaudfontaine (LG), leg. J.-Y. Baugnée (De Prins & Steeman 2012: 99). The larva constructs a relatively small reddish-brown mine on the upper side of the leaf. More or less like in the mine of *T. decidua*, the mine of *T. dodonaea* contains some arc-like, brownish, concentric lines around the oviposition place. The species feeds mainly on *Quercus robur* but also on *Q. petraea*, *Q. pubescens*, *Q. cerris* and also on *Castanea sativa*. It has a similar distribution as *T. ekebladella*.

***Tischeria ekebladella* (Bjerkander, 1795)**

T. ekebladella is the most common one and found almost everywhere in stands of oak. It occurs in all Belgian provinces and is recorded every year from many localities. The upper side mine is mostly, but not always, relatively small, mainly whitish to almost pure white and the caterpillar constructs an almost perfect circular chamber at the upper epidermis in which it rests in a bend position during pauses between feeding activity. The larva pupates inside the chamber which remains attached to the leaf and turns into different shades of orange or brown (figs. 3–4). Tenanted mines can be found from early July onwards till well in November. The species feeds mainly on *Quercus robur*, but it also occurs on *Q. petraea*, *Q. pubescens*, *Q. cerris* and also on *Castanea sativa*. It is distributed over most of North and Central Europe, from Great Britain in the west to the Caucasus in the east, and from Scandinavia and Finland in the north to South France and Greece in the south.

T. ekebladoides Puplesis & Diskus, 2003 is the only European *Tischeria* species lacking in Belgium. It was described after specimens from Tunisia, Portugal and South Spain. and it has thus far been mentioned only from these countries. The species feeds on *Quercus suber* and *Q. mirbeckii* (Puplesis & Diskus 2003: 108).

Acknowledgement

I would to thank Steve Wullaert for providing faunistic data and the photographs of mines.

References

- De Prins W. & Steeman C. 2012. Interessante waarnemingen van Lepidoptera in België in 2011 (Lepidoptera). — *Phegea* 40(4): 95–100.
- Puplesis R. & Diskus A. 2003. *The Nepticulaidea & Tischeriadea (Lepidoptera) – a global review, with strategic regional revisions.* — Lutute Publishers, Kaunas. 512 pp.

Scythris richteri sp. n., a new micromoth from Croatia (Lepidoptera: Scythrididae)

Bengt Å. Bengtsson

Abstract . A new species of the microlepidopterous family Scythrididae, *Scythris richteri* sp. n., is described. The type locality is situated in the south of Velebit in Croatia. The new species is externally similar to *Scythris taygeticola* Scholtz, 1997 but lacks the pale spot at the apex. It may also be confused with *Scythris hornigi* (Zeller, 1855) but differs externally by the whitish streak in the forewing not reaching the apex but ending at the termen two millimetres before the tip of wing. The male genitalia differ, for instance, by a straight row of large, stout bristles on the uncus. The type series was found in August at an elevation of ca. 1200 m, but the biology is otherwise unknown.

Samenvatting *Scythris richteri* sp. n., een nieuwe kleine vlinder uit Kroatië (Lepidoptera: Scythrididae)
Een nieuwe kleine vlinder uit de familie Scythrididae wordt beschreven: *Scythris richteri* sp. n. De type-localiteit bevindt zich in Zuid-Velebit in Kroatië. De nieuwe soort lijkt uiterlijk op *Scythris taygeticola* Scholtz, 1997 maar mist de bleke vlek bij de apex. De soort kan ook verward worden met *Scythris hornigi* (Zeller, 1855) maar is daar uiterlijk van onderscheiden door de witte streep in de voorvleugel die niet tot de apex reikt, maar eindigt aan de buitenrand, 2 mm vóór de vleugeltip. De mannelijke genitalia verschillen o.a. door een rechte lijn grote, stevige doorns op de uncus. De type-serie werd in augustus gevonden op ca. 1200 m hoogte. Voor de rest is van de biologie niets bekend.

Résumé *Scythris richteri* sp. n., un microlépidoptère nouveau de Croatie (Lepidoptera: Scythrididae)
Une nouvelle espèce de microlépidoptère de la famille des Scythrididae est décrite: *Scythris richteri* sp. n. La localité type se trouve dans le sud du Velebit, en Croatie. Extérieurement, la nouvelle espèce ressemble beaucoup *Scythris taygeticola* Scholtz, 1997 mais elle ne montre pas de tache pâle près de l'apex. Elle pourrait aussi être confondue avec *Scythris hornigi* (Zeller, 1855), mais peut en être distinguée par la strie blanche de l'aile antérieure qui n'atteint pas l'apex, mais qui s'arrête 2 mm avant le bord externe. Les genitalia mâles diffèrent p.e. par une rangée droite de grandes fortes épines sur l'uncus. La série des types fut récolté en août à une altitude de 1200 m, et c'est tout ce qu'on connaît de la biologie.

Key words: Scythrididae – *Scythris* – Croatia – taxonomy – faunistics.

Bengt Å. Bengtsson, Lokeg. 3, S-386 93 Färjestaden, Sweden. bengt.a.bengtsson@gmail.com

Introduction

The European fauna of the microlepidopterous family Scythrididae is comparatively well explored and only a few new species have been found and described after the review of the West Palaearctic Scythrididae by Bengtsson (1997). An interesting exception from this is the number of new species that have been described from the most easterly parts of Europe in or close to the Ural Mountains, and from North Africa and Turkey, from where more than twenty new species have been described (e.g. Nupponen 1999, 2003, 2004, 2005a, 2005b, 2007, 2009, 2010; Nupponen *et al.* 2003; and Nupponen *et al.* 2000).

During 2011 Ole Karsholt at ZMUC, Copenhagen, sent me a damaged scythrid specimen, collected by L. Srnka, with its genitalia in a plastic tube. After remounting the genitalia I observed that the specimen represented an undescribed species. I corresponded with Ignác Richter in Mala' Čausa in Slovakia, who had consulted Ole Karsholt about this taxon, and I was fortunate to receive further specimens from the same collecting area in Velebit, Croatia, regrettably only males. The female is thus still unknown.

Material and methods

The genitalia were mounted according to the method described by Robinson (1976) and Bengtsson (1997). The picture of the imago was produced by a multi-layer technique using a Canon EOS 350D with a 100 mm Canon Macro lens and artificial circular light-tube illumination.

The photographs (about 10) were processed by the software Helicon Focus Version 4.2.8 (10871). The genitalia illustrations were produced in a similar manner with multi-layer technique, using the same camera and a Euromex EB compound Microscope with a plan lens 5/0.18.

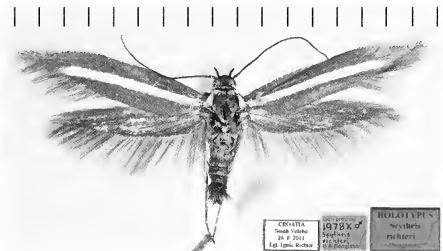

Fig. 1 – *Scythris richteri* Bengtsson sp. n. (holotype).

Scythris richteri Bengtsson sp. n.

Holotype: male; CROATIA, South Velebit, 26.8.2011, Lgt. Ignác Richter (white label); Gen. prep. no 1978X, *Scythris richteri*, B Å Bengtsson (yellow label); HOLOTYPE *Scythris richteri* ♂ BENGTTSSON (red label). – In coll. ZMUC [Copenhagen].

16 paratypes: 2 males; data as in the holotype. Genitalia of one male on slide 17571 (in glycerin in a plastic tube on the needle). – In coll. ZMUC.

1 male (specimen very damaged); data as in holotype but 17.8.2007, lgt. C. Srnka. Genitalia on slide BĀB 1971X. – In coll. ZMUC.

13 males; CROATIA, South Velebit (12 km Gracac) 1200 m, 11.8.2010, lgt. C. SRNKA. – In coll. ZMUC, coll. Richter and coll. BĀB.

Diagnosis: *Scythris richteri* sp. n. resembles some other scythridids with brown forewing and a longitudinal, pale streak in fold towards apex. *Scythris tuyeticola* Scholtz, 1997 has about the same wingspan but at the tip

a pale, diffuse spot is present, and in the genitalia the uncus is armed with strong spines from two round pads and not from a straight, transverse row as in *S. richteri* sp. n. The gnathos and the valvae are of dissimilar shape, as well. *Scythris hornigii* (Zeller, 1855) also has the same size and coloration but the longitudinal streak runs all the way from the wing base to the wing tip, while in *S. richteri* sp. n. the streak ends about two millimetres before apex. The Moroccan species *Scythris ciliatella* Zerny, 1936 is smaller and has lighter hindwing.

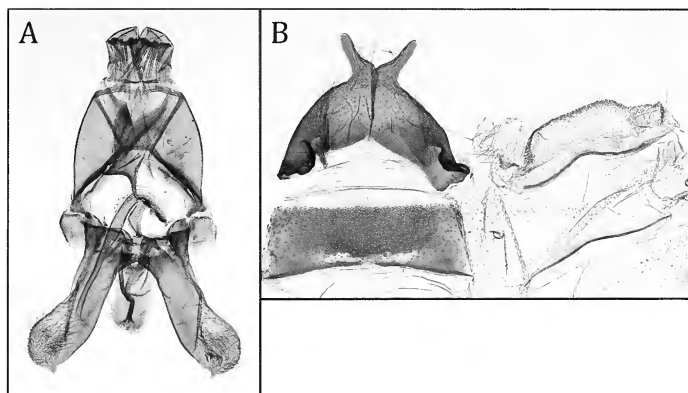

Fig. 2.– A. Male genitalia of *S. richteri* Bengtsson sp. n. Holotype. – B. Sternum 8 (to the left) and tergum 8 (to the right).

Description of imago (Fig. 1): Wingspan 14–17 mm. Head grey with faint brown tinge. Labial palp rather thin, curved upwards, second and third segment as long as eye diameter; basal segment white; second and third segment whitish on inner side, on outer side gradually darker olive brown apically, third segment almost entirely dark olive brown on outer surface. Antenna 0.6 times as long as forewing, dark brownish dorsally, ventrally whitish along a thin line to about middle of flagellum; cilia short, c. one third of flagellum diameter; scape underneath white. Collar cream white but in middle greyish. Tegula contrastingly coloured, whitish in inner half, dark brownish in outer part. Thorax fuscous, laterally and posteriorly slightly paler. Forewing brownish with a distinct, whitish streak from wing base to middle of termen, slightly bent and evenly broad; costa from middle with a thin, cream-coloured streak, apically widening; costal fringes cream-coloured, fringes along termen fuscous, somewhat darkening towards tornus. Forewing underside dark fuscous, from middle of costa a cream line of same shape and coloration as on dorsal side. Hindwing fuscous, width at one third from base about 0.8 of forewing; fringes pale fuscous. Foreleg fuscous externally, internally pale greyish or beige. Midleg coloration as in foreleg but more pale greyish scales on outer surface. Hindleg dirty whitish, outer spur of each pair fuscous, inner spurs dirty whitish; tarsal segments suffused greyish brown and whitish. Abdomen

dorsally greyish with slightly paler hind margins, ventrally cream-coloured; anal brush dark greyish beige.

Male genitalia (Figs. 2A–B): Symmetrical. Uncus a sub-square plate with a medioposterior cleft and a transverse row of, straight stiff bristles at posterior margin directed anteriorly. Gnathos two slightly bent, distally widening bands fused subapically, distal extension at tip shallowly bifurcate with two unequal points, lower one longer, slender and curved at tip. Valvae diverging, each one slightly bent and somewhat constricted in middle, apex round and with short, ventral "beak". Phallus almost straight or slightly curved, insignificantly tapered apically, tip obliquely truncate. Vincular extension (saccus) sub-rectangular with longitudinal reinforcement. Sternum 8 semi-circular with pair of diverging, posterior "horns"; anterior margin of S8 concave. Tergum 8 a flat, subtrapezoid plate with round lateral corners.

Female genitalia: Unknown.

Distribution: Only recorded from the type locality, Velebit in Croatia.

Bionomics: Unknown. Imagines were found in August.

Etymology: *Scythris richteri* sp.n. is named after Ignác Richter, the collector of the holotype and of some paratypes.

Acknowledgements

I am deeply indebted to Ing. Ignác Richter who provided the type series of the undescribed species, and

also to L'. Srnka for providing several paratypes. I also thank Ole Karsholt who forwarded to me the first specimen for determination and at which occasion I was able to confirm the status of the new taxon.

References

- Bengtsson B. Å. 1997. Scythrididae. — In: Huemer P., Karsholt O. & Lyneborg L. (eds.): *Microlepidoptera of Europe 2*: 1-301.
- Nupponen K. 1999. *Scythris saarelai* sp.n. from southern Spain and further records of *Scythris mariannae* Bengtsson, 1991 with a new synonym (Lepidoptera: Scythrididae). — *Entomologica Fennica* **10**: 161–166.
- Nupponen K. 2001. Records of scythridids from Tunisia, with description of two new species (Lepidoptera: Scythrididae). — *Entomologica Fennica* **12**: 53–58.
- Nupponen K. 2003. Contribution to the scythridid fauna of southern Buryatia, with description of seven new species (Lepidoptera: Scythrididae). — *Entomologica Fennica* **14**: 25–45.
- Nupponen K. 2004. Notes on Scythrididae recorded in the southern Spain during 2003, with description of one new species. (Lepidoptera: Scythrididae). — *SHILAP Revista de lepidopterologia* **32**(125): 31–37.
- Nupponen K. 2005a. Notes on Palaearctic Scythrididae, with description of two new species (Lepidoptera: Scythrididae). — *Entomologica Fennica* **16**: 165–174.
- Nupponen K. 2005b. The description of *Scythris arenicola* sp.n. from the Southern Ural Mountains (Lepidoptera: Scythrididae). — *Entomologica Fennica* **16**: 179–182.
- Nupponen K. 2007. Notes on the Scythrididae fauna of the Volgo-Ural region and southern Buryatia, with one new synonym and descriptions of six new species (Lepidoptera: Scythrididae). — *SHILAP Revista de lepidopterologia* **35**(138): 231–249.
- Nupponen K. 2009. *Scythris antisymmetrica* Nupponen, sp.n. from Central Spain, an example of antisymmetric male genitalia in the order Lepidoptera (Lepidoptera: Scythrididae). — *SHILAP Revista de lepidopterologia* **37**(148): 439–444.
- Nupponen K. 2010. *Scythris stalagmitella* Nupponen, sp.n., a new scythridid species from the southern Urals and Turkey (Lepidoptera: Scythrididae). — *SHILAP Revista de lepidopterologie* **38**(150): 215–218.
- Nupponen K., Bengtsson B. Å., Kaitila J.-P., Nupponen T., Junnilainen J. & Olschwang O. 2000. The scythridid fauna of the southern Ural Mountains, with description of fourteen new species (Lepidoptera: Scythrididae). — *Entomologica Fennica* **11**: 5–34.
- Nupponen K., Nupponen T., Saarela E. & Sippola L. 2003. New records on Microlepidoptera from the western Mediterranean region (Lepidoptera: Nepticulidae, Scythrididae, Tortricidae). — *SHILAP Revista de lepidopterologia* **31**(123): 229–233.
- Robinson G. S. 1976. The preparation of slides of Lepidoptera genitalia with special reference to the Microlepidoptera. — *Entomologist's Gazette* **27**: 127–132.
- Scholtz A. 1997. *Scythris taygeticola* sp.n., eine neue *Scythris*-Art aus Griechenland (Lepidoptera: Scythrididae). — *Nachrichtenblatt der bayerischen Entomologen* **46**(1/2): 35–38.

Een nieuwkomer uit Azië: de rode palmboorder, *Rhynchophorus ferrugineus* (Coleoptera: Dryophthoridae)

Willy Troukens

Samenvatting. De auteur vermeldt de vondst van enkele exemplaren *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier, 1790) op 15 april 2011 in Andalusië, Spanje. Deze keversoort is inheems in tropisch en subtropisch Azië, Nieuw-Guinea en de Salomonseilanden, en is sinds 1993 geïmporteerd in het Middellandse Zeegebied van Europa en het Midden-Oosten. De keverlarve boort gangen in de stam van verscheidene palmboomsoorten. Het is een gevreesde schadelijke soort in plantages van palmbomen en suikerriet.

Abstract. A new-comer from Asia: the red palm weevil: *Rhynchophorus ferrugineus* (Coleoptera: Dryophthoridae). The author discusses the discovery of a few specimens of the red palm weevil, *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier, 1790), on the 15th of April 2011 in Andalusia, Spain. The beetle is a native of tropical and subtropical Asia, New Guinea and the Solomon Islands, but since 1993 it was imported in the Mediterranean part of Europe and in the Middle East. This weevil bores tunnels in trunks of several palm tree species. It is known and treated as a pest because it causes damage in plantations of the coconut palm and it attacks sugar-cane as well.

Résumé. Un nouveau venu d'Asie : le charançon rouge des palmiers, *Rhynchophorus ferrugineus* (Coleoptera: Dryophthoridae)

L'auteur fait le compte-rendu de la découverte de quelques exemplaires du charançon rouge des palmiers, *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier, 1790), en Andalousie, Espagne, le 15 avril 2011. Ce coléoptère est endémique des régions tropicales et subtropicales d'Asie, ainsi qu'en Nouvelle-Guinée et sur les Iles Salomon. Vers 1993 il a été introduit dans le sud de l'Europe et plus récemment au Proche-Orient. Les larves creusent des tunnels dans les troncs de nombreuses espèces de palmiers. Ce charançon est redoutable parce qu'il cause des dégâts dans les plantations de cocotiers, et de canne à sucre.

Zusammenfassung. Ein Nuling aus Asien: der Rote Palmen-Rüssler, *Rhynchophorus ferrugineus* (Coleoptera: Dryophthoridae)

Der Verfasser bespricht den Fund von einigen Exemplaren des Roten Palmen-Rüsslers, *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier, 1790), am 15. April 2011 in Andalusien, Spanien. Die Ursprüngliche Heimat dieser Art sind die Tropen und Subtropen Asiens, Neuguinea und die Salomons Inseln, aber seit 1993 ist er auch eingewandert in das europäische Mittelmeergebiet und im Nahen Osten. Der Käfer lebt in dem Stamm von einer ganzen Reihe von Palmen-Arten. Er ist ein gefürchteter Schädling in Plantagen von Kokospalmen und Rohrzucker.

Key words: *Rhynchophorus ferrugineus* – Coleoptera – Curculionidae – Faunistics – Spain.

Troukens, W.: Ninoofsestenweg 782/8, B-1070 Anderlecht.

Op 15 april 2011 ontdekte Bernard Misonne op de stam van een omgewaaide palmboom enkele enorme snuitkevers. De vondst had plaats te Rincón de la Victoria (Andalusië, Spanje). Enkele weken later kreeg ik één van de kevers onder ogen. Het insect viel onmiddellijk op door zijn donkerrode kleur en zijn buitengewone lengte: 40 mm waarvan 10 mm voor de snuit. Het bleek te gaan om de rode palmboorder, *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier, 1790). Volgens informatie van de "European and Mediterranean Plant Protection Organisation" (EPPO) (Anoniem 1999: 10–11, Germain 2007: 571–579) is deze snuitkever pas onlangs in Europa bekend geworden. Zijn oorspronkelijk leefgebied situeert zich in tropisch en subtropisch Azië; hij is bekend uit Bangladesh, Cambodja, China, de Filipijnen, India, Indonesië, Japan, Laos, Maleisië, Myanmar, Pakistan, Singapore, Sri Lanka, Taiwan, Thailand en Vietnam en van het Australisch gebied uit Australië, Nieuw-Guinea, de Salomonseilanden en Samoa (Anoniem 2008: 55). *R. ferrugineus* ontwikkelt zich in de stam van palmboomsoorten waaronder de kokospalm (*Cocos nucifera*) en de dadelpalm (*Phoenix dactylifera*), maar hij kan ook schade aanrichten in aanplantingen van suikerriet (*Saccharum officinarum*).

R. ferrugineus is sinds 1994 gesignaleerd in Spanje (streek van Valencia), sinds 1999 in het Nabije-Oosten. In Europa komt de soort momenteel voor in Cyprus, Frankrijk (incl. Corsica), Griekenland (incl. Kreta), Italië

(incl. Sardinië en Sicilië) en Spanje (incl. Balearen en Canarische Eilanden) (Germain 2007: 571). Verder is ze verspreid in Bahrein, Iran, Irak, Israël, Jordanië, Koeweit, Oman, Katar, Saoedi-Arabië, Syrië, Turkije en de Verenigde Arabische Emiraten (Anoniem 2008: 55). De soort is ook reeds doorgedrongen tot Noord-Afrika, nl. sinds 1992 in Egypte, waar hij een economisch probleem vormt in plantages van de dadelpalm (*Phoenix dactylifera*).

Fig. 1 *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier, 1790), Spanje, Andalusië, Rincón de la Victoria, 15.iv.2011, leg. B. Misonne.

Kevers en larven zijn moeilijk te ontdekken. Het vrouwtje legt gemiddeld ca. 200 eitjes af, bij voorkeur in jonge bladscheuten of in de kroon van palmen die minder dan 12 jaar oud zijn. De pootloze larven voeden zich met de nieuw ontwikkelde bladcellen en dringen door tot de stam van de boom. Door hun verborgen levenswijze is de schade moeilijk vast te stellen, vooral in het beginstadium. Men merkt de aanwezigheid van de larven door de uitwerpselen aan de bladplantingen of aan het onregelmatig groeien van de kop van de boom. Naarmate de larven groter worden, boren ze gangen in de stam van de palm. Omdat de vitale delen van de palm

worden aangetast, leidt de aanwezigheid van slechts enkele larven steevast tot het afsterven van de boom. De toeristische sector in het Middellandse Zeegebied zal hiermee rekening moeten gaan houden. Aangetaste straatpalmen kunnen immers omwaaien of onverwachts in twee breken.

Ik wil graag de alerte insectenliefhebber, Bernard Missone, feliciteren met deze opmerkelijke vondst en Hugo Raemdonck danken voor het speurwerk naar de geschikte informatiebronnen.

Bibliografie

- Anoniem 1999. *Rhynchophorus ferrugineus*. — EPPO, Service d'Information 8.
Anoniem 2008. Data sheets on quarantine pests: *Rhynchophorus ferrugineus*. — Bulletin OEPP/EPPO 38: 55–59
Germain, J.-F. 2007. *Rhynchophorus ferrugineus* and *Rhynchophorus palmorum*. — Bulletin OEPP/EPPO 37: 571–579.
-

Boekbespreking

Bozano G. C. & Floriani A.: Guide to the butterflies of the Palearctic Region, Nymphalidae part V. Subfamily Nymphalinae. Tribus Nymphalini, Kallimini, Junoniini.
21 × 30 cm, 90 pagina's in full colour, Omnes Artes, Milano, www.omnesartesa.com, te bestellen bij de editor, G. C. Bozano, Viale Romagna 76, I-20133 Milano, e-mail: giancristoforo.bozano@fastwebnet.it, paperback, 2012, EUR 38,- excl. verzendkosten (ISBN 978-88-879989-16-8).

In dit 15de deel in de gidsen over de dagvlinders van het Palaearctisch gebied worden enkele algemeen bekende genera besproken, nl. *Nymphalis*, *Polygonia*, *Aglois*, *Vonessa* en *Aroschnio*. In tegenstelling tot de hedendaagse opvatting (o.a. in Fauna Europaea) wordt *Inochis* als apart genus opgevoerd en niet als synoniem van *Aglois*. Verder komen er ook meer "exotische" genera voor zoals *Hypolimnos*, *Junonia*, *Kollimo*, *Symbrenthia* en *Konisko*. Deze soortenarme genera komen in het oosten van het besproken gebied voor, samen trouwens met enkele soorten van de genera die ook in Europa voorkomen zoals, *Polygonia interposita*, *Aglois nix* en *Aroschnio burejano*.

Net als in het voorgaande deel, dat ook over Nymphalidae handelde, hebben de auteurs geprobeerd om bij alle soorten een volledige lijst van de synoniemen te geven; dit leidt o.a. bij *Nymphalis polychloros* tot 33 synoniemen en bij *Aglois urticae* zelfs tot 136 synoniemen. De algemene behandeling van de soorten is ook gelijk aan die in vorige delen: na de geldige naam en de lijst van synoniemen volgen enkele diagnostische

kenmerken om de soort duidelijk af te scheiden van verwante soorten. Er wordt ingegaan op de individuele variabiliteit, maar het aantal ondersoorten wordt sterk beperkt. Verder volgen enkele taxonomische notities en gegevens over de verspreiding van de soort, eventueel ingedeeld volgens de ondersoorten. Bij elk genus wordt tevens een lijstje gegeven van de soorten die niet in het Palaearctisch gebied voorkomen. Het is jammer dat daar geen zoögeografische regio bij vermeld wordt.

Een zeer belangrijk onderdeel van deze publicatie wordt gevormd door de afbeeldingen. Op bijna elke pagina komen talrijke kleurenfoto's voor van museumdieren (meestal slechts een helft om zoveel mogelijk verschillende exemplaren te kunnen tonen). Bijna altijd wordt de boven- en onderkant van hetzelfde dier afgebeeld. Hier en daar komen ook reproducties voor uit oude boeken. Bij elke soort hoort verder een verspreidingskaart waarop algemeen de verspreiding van de soort wordt aangeduid. Verder staan er verspreid in de tekst tekeningen van de vleugeladering en van de mannelijke genitalia. Deze laatste zijn van zeer uiteenlopende kwaliteit, van eenvoudige schetsen tot schitterende pentekeningen.

Het boek is verzorgd uitgegeven en kan uitstekend dienst doen als determinatiemiddel voor deze groep van vlinders. Men zal vrijwel nooit moeilijkheden ondervinden bij het vergelijken materiaal of foto's met de afbeeldingen in dit boek en steeds tot de juiste naam komen.

Willy De Prins

Skippers and butterflies on the Greek island of Sími in early June 2012, and a list of all the skippers and butterflies that have hitherto been recorded from the island (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)

John G. Coutsis & Nikos Ghavalas

Abstract. Early June skipper and butterfly records are provided for the Greek island of Sími, based on captures rather than just sightings, and a species new to the island is added. A list of the island's totality of its hitherto known skipper and butterfly species is also being given together with species whose presence on the island needs confirmation and others whose presence there appears to the authors as being most improbable.

Samenvatting. Dagvlinders van het Griekse eiland Sími begin juni 2012, en een lijst van alle dagvlinders die tot nu toe van het eiland zijn vermeld (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)

Dagvlindergegevens van begin juni 2012 van het Griekse eiland Sími worden meegedeeld, gebaseerd op vangsten, en niet alleen op waarnemingen in de vlucht. Een nieuwe soort wordt aan de fauna toegevoegd. De volledige lijst dagvlinders die ooit werden vermeld uit Sími wordt gegeven samen met een lijstje soorten waarvan het voorkomen op het eiland moet bevestigd worden en van soorten waarvan het voorkomen op Sími erg twijfelachtig is.

Résumé. Papillons de l'île grecque de Sími, début juin 2012, avec une liste de toutes les espèces de papillons rapportées de cette île jusqu'à ce jour (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)

Les papillons observés début juin 2012 sur l'île de Sími sont commentés, en se basant sur des captures et non sur des observations d'exemplaires volants. Une espèce nouvelle est rapportée pour cette île. Une liste complète des espèces mentionnées pour cette île est donnée, accompagnée d'une liste des observations qui demandent une confirmation et d'une liste d'espèces probablement fautive mentionnées pour la faune de Sími.

Key words: Lepidoptera – Hesperioidea – Papilionoidea – *Pontia edusa* – *Aricia agestis* – *Hyponephele lupina* – *Kirinia roxelana* – *Polygona egea* – Greece – Aegean – Dodecanese Islands – Sími Island – Faunistics

Coutsis, J. G.: 4 Glykonos Street, GR-10675 Athens, Greece. kouts@otenet.gr

Ghavalas, N.: 30 Karaoli-Dimitriou Street, GR-12461 Athens (Haidári), Greece. vale98@otenet.gr

Forword

Skipper and butterfly records new to the Dodecanese islands, or provided in the past by previous authors, are being collectively presented, and critically discussed in Cuvelier *et al.* (2012). The paper also covers the island of Sími, which was visited by the authors on June 13 & 14, 2011. Our own visit to the island was carried out on June 2 & 3, 2012, and with the exception of just one of our own records, which is new to the island, all the rest are repetitions of previous ones, some of which, however, were based on mere sightings, inadvertently occasionally resulting in misinformation. The authors themselves of the aforementioned paper state at one point that "For future updates collecting of voucher specimens concerning species considered to be new records for islands is needed, ..." This is exactly what we have now done, basing our finds on captures rather than just sightings, and providing justification for publishing them rather than ignoring them because of their redundancy.

Localities visited

Pirgália: the Island's highest grounds (520—about 600 m), located immediately SSE of Sími town, which in turn is located on the N side of the island.

Pédi: a seaside north-facing locality immediately E of Sími town.

Xísos: located at an altitude of about 390 m about halfway along road between Sími town and Pirgália.

Vígli: located at an altitude of about 200 m immediately SSW of Sími town.

Recorded species during present visit to island

1. *Syrichthus proto* (Ochsenheimer, 1808). Common and very fresh at Pirgália, occasional and worn both at Xísos and Pédi.

2. *Carcharodus stauderi* Reverdin, 1913. A few very fresh males collected at Xísos, and some worn males and females at Pédi. All males confirmed as such by genitalia, that differ from those of the superficially similar *Carcharodus orientalis* Reverdin, 1913 primarily by their wider cuiller, differently shaped stylifer, and by the fact that the post-zonal part of the aedeagus bears fairly prominent dorsal and dorso-lateral spines along distal half of its length, whereas in *C. orientalis* there is a concentration of minute spines only on dorsum of the distal extremity of the aedeagus (fig. 1). (Drawings given in order to facilitate future identifications of the two very similar taxa).

3. *Thymelicus sylvestris* (Poda, 1761). Fairly common both at Pédi and Xísos. All individuals worn.

4. *Thymelicus hyrax* (Lederer, 1861). A few males and three females, all very worn, collected at Pédi nectaring on thyme.

5. *Thymelicus acteon* (Rottemburg, 1775). Three fresh males collected at Xísos and two worn females at Pédi.

6. *Iphiclidus podalirius* (Linnaeus, 1758). A few recorded at Pédi and Xísos.

7. *Pieris brassicae* (Linnaeus, 1758). Fairly common in all localities visited.

8. *Pontia edusa* (Fabricius, 1777). Two males collected, one at Pédi, the other at Xísos. Previous records based on sightings (Pamperis 2009; Cuvelier et al. 2012).

9. *Colias croceus* (Geoffroy in Fourcroy, 1785). A few males collected in all localities visited.

10. *Satyrrium ilicis* (Esper, 1779). A small number of males and females, mostly worn, collected at Pédi, Xísos and Vigli.

11. *Aricia agestis* (Denis & Schiffermüller, 1775). New to Sími. A single male collected at Xísos (fig. 2).

12. *Ypthima asterope* (Klug, 1832). A good number of males and a single female collected at Pédi, where it was found to be common and fresh on rocky slopes at about 10–20 m above sea level.

13. *Hyponephele lupina* (Costa, 1836). A single male collected at Xísos. Previous records based on sightings (Pamperis 2009; Gascoigne-Pees pers. com. with Cuvelier).

14. *Maniola telmessia* (Zeller, 1847). Both males and females found to be fairly common in all localities visited, but all quite worn.

15. *Lasiommata maera* (Linnaeus, 1758). Two fresh females collected, one at Xísos and the other at Pédi.

16. *Kirinia roxelana* (Cramer, 1777). A single worn male collected at Pédi.

17. *Vanessa cardui* (Linnaeus, 1758). A single minute, fresh male collected at Xísos.

18. *Polygonia egea* (Cramer, 1775). A single specimen collected at Vigli. Previous records based on sightings (Pamperis 2009).

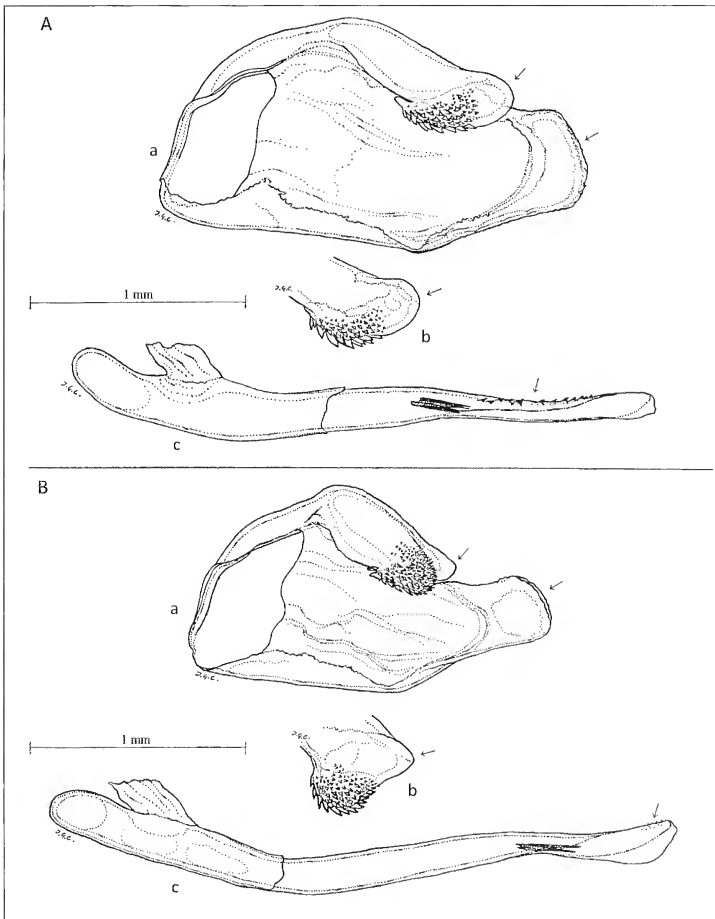

Fig. 1. Selected male genitalia components
 A. *Carchorodus stouderi*.
 B. *Carchorodus orientalis*
 A & B. Jordan, Shunat Nimrin dam, 200 m, 20.iv.1997.
 a. Lateral aspect of inner face of right valva.
 b. Dorsal aspect of stylifer.
 c. Lateral aspect of left side of aedeagus.

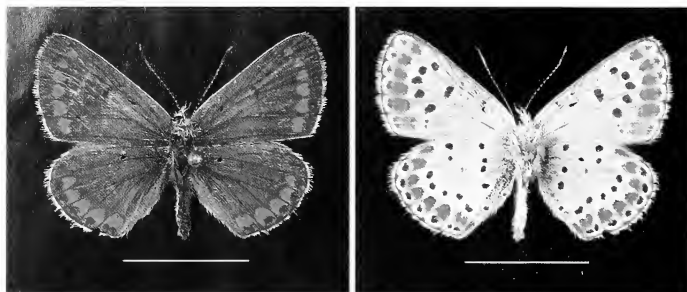

Fig. 2. *Aricia agestis* ♂. Greece, Dodekánisa, Simi Island, Xisos, 390 m, 2.vi.2012. Left. Upper side. Right. Underside. Scale bar = 1 cm. (Black spots appearing on FW underside in or near cell are caused by holes made by pins during setting).

Full list of hitherto accepted species records for Sími

1. *Syrichthus tessellum* (Hübner, 1803). Recorded in Olivier (1991 & 1993), Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
2. *Syrichthus proto*. Recorded in Thomson (1985), Olivier (1991 & 1993), Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
3. *Spialia orbifer* (Hübner, [1823]). Recorded in Thomson (1985), Olivier (1991 & 1993), Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012).
4. *Carcharodus stauderi*. Recorded in Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
5. *Thymelicus sylvestris*. Recorded in Olivier (1991 & 1993), Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
6. *Thymelicus hyrax*. Recorded in Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
7. *Thymelicus acteon*. Recorded in Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
8. *Gegenes pumilio* (Hoffmansegg, 1804). Recorded in Pamperis (2009) (as sightings), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012).
9. *Papilio machaon* Linnaeus, 1758. Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012).
10. *Iphiclides podalirius*. Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
11. *Allancastris cerisy* (Godart, 1824). Recorded in Koutsaftikis (1974), Ondrias *et al.* (1979), Olivier (1991 & 1993), Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012).
12. *Pieris brassicae*. Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
13. *Pieris rapae* (Linnaeus, 1758). Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012).
14. *Pontia edusa*. Recorded in Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012) (in both instances as sightings), present paper.)
15. *Colias croceus*. Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
16. *Satyrrium ilicis*. Recorded in Thomson (1985), Olivier (1991 & 1993), Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
17. *Lycæna phlaeas* (Linnaeus, 1761). Recorded in Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012).
18. *Leptotes pirithous* (Linnaeus, 1767). Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012).
19. *Aricia agestis*. Recorded in present paper.
20. *Ypthima asterope*. Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
21. *Hypanephele lupina*. Recorded in Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012) (in both instances as sightings), present paper.
22. *Maniola telmessia*. Recorded in Turati (1929), Koutsaftikis (1974), Thomson (1985), Olivier (1991 & 1993), Tolman (1997), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.
23. *Lasiommata megera* (Linnaeus, 1767). Recorded in Thomson (1985), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012).
24. *Lasiommata maera*. Recorded in Thomson (1985), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.

25. *Kirinia roxelana*. Recorded in Denis *et al.* (2000) (probably through pers. com.), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.

26. *Hipparchia fatua* (Freyer, 1844). Recorded in Turati (1929), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* 2012.

27. *Vanessa atalanta* (Linnaeus, 1758). Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012), Coutsis *et al.* (2011).

28. *Vanessa cardui*. Recorded in Koutsaftikis (1974), Olivier (1991 & 1993), Denis *et al.* (2000), Pamperis (2009), Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.

29. *Nymphalis polychloros* (Linnaeus, 1758). Recorded in Coutsis *et al.* (2011), Cuvelier *et al.* (2012).

30. *Polygonia egea*. Recorded in Denis *et al.* (2000) (probably through pers. com.), Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012), present paper.

List of recorded species for Sími requiring confirmation through captures

1. *Carcharodus alceae* (Esper, 1780). Recorded in Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012) (in both instances as sightings).

2. *Gonepteryx farinosa* (Zeller, 1847). Recorded in Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012) (in both instances as sightings). So far this species has never yet been collected on the island. The type of habitat and apparent lack of larval host plant would prohibit its being able to breed there, but the butterfly's tendency for dispersal could very well result in its reaching Sími as an occasional visitor.

3. *Lampides boeticus* (Linnaeus, 1767). Recorded in Pamperis 2009, Cuvelier *et al.* 2012 (in both instances as sightings). An almost certain migrant and probable breeder in Sími.

4. *Pseudophilotes vicrama* (Moore, 1865). Recorded in Cuvelier *et al.* (2012) (probably based on sightings delivered through pers. com.).

5. *Polyommatus icarus* (Rottemburg, 1775). Recorded in Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012) (in both instances as sightings).

6. *Melitaea trivia* (Denis & Schiffermüller, 1775). Recorded in Pamperis (2009), Cuvelier *et al.* (2012) (in both instances as sightings). Probably occasionally reaches Sími through dispersal from Asia Minor.

List of species records from Sími the validity of which is not accepted by present authors

1. *Anthocharis cardamines* (Linnaeus, 1758). Recorded in Pamperis (2009) (on the basis of sightings

made known to him by Koutsaftikis through pers. com.), and Cuvelier *et al.* (2012) (the latter with serious doubts about the record). The apparent lack, or scarcity of suitable Cruciferae on the island accounts for the probable absence from it of *Euchloe ausonia* (Hübner, [1804]). It is therefore difficult to believe that another butterfly with Cruciferae feeding larvae, such as is *A. cardamines*, should have been present on Sími and have escaped the notice of all lepidopterists that have so far visited the island.

2. *Meleageria daphnis* (Denis & Schiffermüller, 1775). Recorded in Tolman (1997) (probably based on sightings by others), Pamperis 2009; Cuvelier *et al.* (2012) (with serious doubts about the record). The island's habitat and its low altitudes (highest point about 600 m), clearly suggest that there is no chance whatsoever of its ever being found on Sími.

3. *Inachis io* (Linnaeus, 1758). Recorded in Tolman (1997) (probably based on sightings by others); Cuvelier *et al.* (2012) (with serious doubts about the record). The species is totally unfit to survive in habitats such as are those in Sími, or for that matter Ródos, or the adjacent coastal areas of Asia Minor. In mainland Greece it barely reaches Pelopónnisos as a very rare vagrant, but is resident in north-central Greece all the way northwards towards the country's northern borders. It has also been reported from the north-eastern Greek island of Kérkira (= Corfu), which appears logical, as the island is both humid and has a lush vegetation as well.

Epilogue

On the basis of the available literature it can be seen that collecting on Sími has been carried out, a few days at a time, in April, May, June, July and August. This is a wide enough collecting time span for providing a good overview of the island's skipper and butterfly faunal composition. In our estimation there are very few species that could still be added to the list.

An important and as yet unpublished record for Sími

After having submitted our paper for publication, a Greek lepidopterist friend of ours, Anónis Mastorákis, had the kindness to inform us, and give us permission to publish the fact that on 20.iv.1998, during a short visit to Sími Island, he captured near Sími town, at about sea level, a single male *Euchloe ausonia* (Hübner, [1804]), this being a record new to Sími. As this butterfly was never before recorded from the island, despite rather intense collecting, it may be that this single individual may have reached Sími as a straggler from the nearby Turkish coast.

References

Coutsis J. C. & Anastassiou H. T. 2011. Skippers, Butterflies and a Harvester Moth recorded on the Greek island of Sími, late April 2010 (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea, Zygaenidae). — *Phegea* 39(2): 45–51.

- Cuvellier S. & Mølgaard M. S. 2012. Butterflies and Skippers in the Dodecanese Islands (Greece): new data and an update on their distribution (Lepidoptera: Hesperioidea & Papilionoidea). — *Phegeo* 40(1): 65–80.
- Denis L. H., Shreeve T. G., Olivier A. & Coutsis J. G. 2000. Contemporary geography dominates butterfly diversity within the Aegean archipelago (Lepidoptera: Papilionoidea, Hesperioidea). — *Journal of Biogeography* 27: 1365–1383.
- Higgins L. G. 1975. *The Classification of European Butterflies*. — Collins, London, 320 pp.
- Koutsaftikis A. 1974. Die Lepidopterenfauna der ostägäischen Insel Simi (Griechenland) — *Annales Musei Goulondris* 2: 93–98.
- Olivier A. 1991. The butterflies of the Greek island of Simi (Lepidoptera: Hesperioidea & Papilionoidea). — *Phegeo* 19(2): 63–70.
- Olivier A. 1993. *The Butterflies of the Greek island of Ródos: Taxonomy, Founistics, Ecology and Phenology*. — Vlaamse Vereniging voor Entomologie, Antwerpen, Belgium, 250 pp.
- Ondrias J., Koutsaftikis, A. & Douma-Petridou E. 1979. Étude relative aux parties géinales des Lépidoptères provenant de différentes régions de Grèce. — *Linneo Belgico* VII(10): 358–362.
- Pamperis L. N. 2009. *The Butterflies of Greece*. — Pamperis, KOAN, Athens, Greece, 766 pp.
- Thomson, G. 1985. Greek island butterflies: Dodecanes 1983. — *Entomologist's Record and Journal of Voriotion* 97: 154–158.
- Tolman T. 1997. *Butterflies of Britain & Europe*. — HarperCollins, London, 320 pp.
- Turati E. 1929. Ricerche faunistiche nelle isole italiane dell' Egeo. Lepidotteri. — *Archivo zoologico itoliono* 13: 177–186.

Boekbespreking

Tshkolovets, V. V.: *Butterflies of Europe & the Mediterranean area*.

16 × 23 cm, 544 p. volledig in kleur, Tshkolovets Publications, Pardubice, Czech Republic, te bestellen bij de auteur: tshkolovets@gmail.com of op het secretariaat: willy.deprins@gmail.com, paperback, 2011, EUR 85,00 excl. verzendkosten (ISBN 978-80-904900-0-0).

Men kan de noodzaak voor nóg maar eens een boek over de Europese dagvlinders in vraag stellen, maar als men kijkt naar welk areaal dit boek bestrijkt, dan merkt men al gauw dat er veel meer informatie ligt opgeslagen dan op het eerste zicht lijkt. Europa strekt zich uit tot aan de Oeral en de vlinders die in Europees Rusland voorkomen, worden meestal doodgezwegen. Rusland beslaat echter 40% van de totale oppervlakte en er komen dan ook een heleboel soorten dagvlinders voor die men in de rest van Europa nooit ziet. Verder worden in dit boek ook de soorten uit Noord-Afrika en het Nabije-Oosten (Israel, Libanon, Syrië en Turkije) opgenomen zodat het hele Middellandse Zeegebied mee behandeld wordt, en daarmee de hele West-Palaeartische dagvlinderfauna opgenomen.

Een checklist van alle opgenomen soorten en ondersoorten toont meteen de grote omvang van dit werk aan. Ongeveer 700 soorten worden op dezelfde manier behandeld: volledige naam, verwijzing naar de originele beschrijving, type-lokaliteit, habitat, vliegtijd, voedselplant van de rups, verspreiding en synoniemen. De erkende ondersoorten worden op dezelfde manier behandeld. Door het grote aantal behandelde soorten werd de tekst erg kort gehouden. Die bevat b.v. geen beschrijving van het uiterlijk van de dieren zelf. Dit wordt gecompenseerd door de talrijke kleurenfoto's. Altijd worden mannetje en vrouwtje afgebeeld met daarbij telkens boven- en onderkant. In vele gevallen worden zelfs type-exemplaren afgebeeld. Dit wordt met de letter HT (holotype), PT (paratype) enz. aangegeven. Door een handige kleurentip bij de foto's ziet men op het verspreidingskaartje waar de bepaalde soort of

ondersoort verspreid is. In het totaal staan in dit boek meer dan 10.000 foto's van vlinders, de meeste van museumexemplaren, maar ook van dieren in de natuur. Uiteraard heeft de auteur dit niet alleen gedaan, maar heeft hij de hulp gekregen van ca. 100 medewerkers.

De meeste soorten worden zo op één pagina behandeld, b.v. *Pyrgus serrotuloe*, *Colias caucosico*, *Erebia montano*. Andere, vooral die met een groot verspreidingsgebied en de vorming van ondersoorten, kregen een grote ruimte toegewezen, b.v. *Polyommotus eros*, *Coenonympho tullia*, *Bolorio poles*. En ten slotte moeten heel wat soorten het met een halve pagina stellen. Dat zijn dan die soorten die ofwel een erg beperkt verspreidingsgebied hebben, ofwel weinig variabel zijn zodat er geen ondersoorten hoeven besproken te worden. Voorbeelden hiervan zijn: *Muschampio cribrellum*, *Leptideo morsei* en *Polyommotus ondrunicus*.

Naast de foto's van vlinders komen er ook heel wat foto's van biotopen voor. Ook deze foto's zijn van verschillende fotografen afkomstig. Dit is op elke foto met het teken © aangegeven. Het is wel jammer dat deze foto's sterk verkleind werden, maar men krijgt toch een idee van de habitat waarin de verschillende soorten leven. De foto's van enkele adulte Hesperioidea en Lycaenidae zijn op ware grootte, maar de meeste foto's van de andere soorten zijn eveneens verkleind. Dat is langs de ene kant jammer, maar langs de andere kant was het op deze manier mogelijk om op de beperkte oppervlakte zoveel mogelijk exemplaren te kunnen afbeelden.

Achteraan bevinden zich nog een lijst mét foto's van alle medewerkers, een uitgebreide literatuurlijst en een alfabetische index van alle wetenschappelijke namen. Het boek is verzorgd uitgegeven en, hoewel het een paperback is, stevig ingebonden. Het zal lange tijd kunnen meegaan, ook in het veld. Iedereen die in Europese dagvlinders geïnteresseerd is, vindt er een rijke schat aan beknopte informatie.

Willy De Prins

Infurcitinea ignicomella (Lepidoptera: Tineidae, Meessiinae), new to the Belgian fauna

Dan Sloomtaekers

Abstract. On June 17th, 2012 a single specimen of *Infurcitinea ignicomella* (Zeller, 1852) was caught in a light trap at Kalmthout (prov. Antwerp, Belgium). This is the first record of this species for Belgium. Information on the geographical distribution and biology of the species is provided as well as a brief comparison with the three other Belgian representatives of the Meessiinae subfamily.

Samenvatting. *Infurcitinea ignicomella* (Lepidoptera: Tineidae, Meessiinae), nieuwe soort voor de Belgische fauna Op 17 juni 2012 werd een enkel exemplaar van *Infurcitinea ignicomella* (Zeller, 1852) met een lichtval gevangen te Kalmthout (prov. Antwerpen, België). Het is de eerste keer dat deze soort in België werd waargenomen. Informatie over de geografische verspreiding en de biologie wordt gegeven en de soort wordt vergeleken met de drie andere Meessiinae soorten die in België voorkomen.

Résumé. *Infurcitinea ignicomella* (Lepidoptera: Tineidae, Meessiinae), espèce nouvelle pour la faune belge Le 17 juin 2012 un seul exemplaire d'*Infurcitinea ignicomella* (Zeller, 1852) fut capturé dans un piège lumineux à Kalmthout (prov. d'Anvers, Belgique). Il s'agit de la première mention de cette espèce en Belgique. Des informations concernant la distribution géographique et la biologie de l'espèce sont fournies, et l'espèce est comparée aux trois autres représentants belges de la sous-famille des Meessiinae.

Key words: *Infurcitinea ignicomella* – Faunistics – Lepidoptera – New record – Belgium.
Sloomtaekers, D.: Kijkuitstraat 17, 2920 Kalmthout, Belgium. dansloomtaekers@gmail.com

Introduction

On June 17th, 2012 a moth trapping night was organized at Kalmthout (prov. Antwerp, Belgium) as part of the moth inventory project of Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide. Weather conditions were suboptimal for moth trapping since it was a relatively cold night with minima around 12°C, a mild breeze of 2–3 Bft. coming in from South/South-West. The sky remained cloudy but dry.

Figure 1. *Infurcitinea ignicomella* (Zeller, 1852) at Kalmthout (Antwerpen, België) 17.vi.2012 (Photo: Dan Sloomtaekers).

A single, fresh specimen of *Infurcitinea ignicomella* (Zeller, 1852) (fig.1) was trapped in a skinner-type moth trap using a 250W mercury vapour light bulb. The trap was positioned along the border between Scots Pine forest and a large, old dune patch where ample open sand remains but vast areas are covered by short heathland vegetation (Natuurpunt 2012).

Taxonomy

The Tineidae are a rather large, cosmopolitan family in which about 3000 species are described. Atypical for Lepidoptera larvae, they do not consume live plant material, but feed on detritus, fungi, lichen or keratine (Scoble 1992). *I. ignicomella* belongs to the Meessiinae subfamily, which is one of the larger fungus moth subfamilies. However, only three species of this subfamily are found in Belgium.

Eudarcia pagenstecherella (Hübner, 1822), a very rare species in Belgium of which the larva lives in a portable case and feeds on lichens or algae growing on rocks in shadow places. The adults fly in one generation a year and have been observed from late May through late July. *Stenoptinea cyaneimarmorella* (Millière, 1854) is a very rare and local species in Belgium. The larva lives on lichens on *Prunus*, or its rotten wood. The adults have been observed from late May through early September. Observations are mentioned in Antwerp, Brabant, Henegouwen and Namen.

The 76-species rich genus *Infurcitinea* was hitherto represented in Belgium only by *Infurcitinea argentimaculella* (Stainton, 1849) of which the only verified records are known from the provinces of Antwerp and Brabant and are dated before 1980 (De Prins & Steeman 2012). There are no known recent records of *I. argentimaculella* in Belgium.

Distribution

Throughout Europe observations of *I. ignicomella* have been recorded. This is the first record for the Belgian fauna, although the species is considered to be locally common in the Netherlands (Stichting Natuurinformatie 2012). In NL the species has

historically been noted on most of the inland sandy areas. The recent sightings (after 2000) are concentrated around heathland areas in the Provinces of Gelderland, Friesland and Drenthe. The nearest mention of the species in the Netherlands, in a heathland area near the city of Bergen-Op-Zoom in 1987 (Stichting Natuurinformatie 2012, Telmee 2012), is only 10–15 km away from the Belgian observation.

Characteristics

As most Tineidae, the species is small at only 8.0–11.0 mm and can be confused with members of the genera *Triaxomera* and *Nemapogon*. The forewing has an indistinct grey-brown ground colour, covered with scattered white scales. Faint spots can be seen on the costal and terminal sides of the forewings of fresh individuals (fig. 2). These lighter patches are poorly defined, are paler than the ground colour (Kuchlein 1993) and can be seen as a set of three bands that connect dorsal and costal side of the forewing. The head is more notable due to the dense cover of ochreous hairs on frons and vertex.

Biology

I. ignicomella is considered to rely on matter from animal origin, such as keratin, in its larval stage, as do some other members of the Tineidae family. The adults of the species fly from late May through early August.

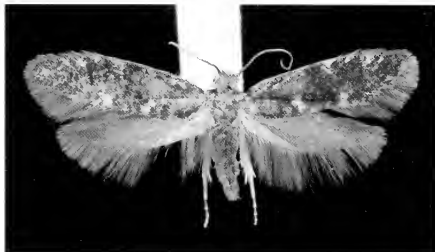

Figure 2. *Infurcitinea ignicomella* (Zeller, 1852), mounted specimen (stichting Tinea).

Acknowledgements

Thanks to fellow monitors Joris Elst, Régis Nossent and Stijn Baeten. Thanks to Chris Steeman and Luc De Bruyn for directions on writing the article.

Literature

- De Prins W. & Steeman C. 2012. *Catalogue of the Lepidoptera of Belgium*. — www.phegea.org [accessed on 20 November 2012].
- Kuchlein J. H. 1993. *De kleine vlinders; handboek voor de faunistiek van de Nederlandse Microlepidoptera*. — Pudoc, Wageningen, 715 pp.
- Natuurpunt 2012. Zandkroeskopje. *Infurcitinea ignicomella*. — www.waarnemingen.be [accessed on 22 November 2012].
- Scoble M. J. 1992. *The Lepidoptera. Form, function and diversity*. — Natural History Museum Publications, Oxford University Press, 404 pp.
- Stichting Natuurinformatie 2012. Zandkroeskopje. *Infurcitinea ignicomella*. — www.waarneming.ne [accessed on 22 November 2012].
- Telmee 2012. Zandkroeskopje. *Infurcitinea ignicomella*. — www.telmee.nl [accessed on 22 November 2012].

Leptidea sinapis and *Leptidea reali* (Lepidoptera: Pieridae): at what point does the first one of the two end, and the other one begin?

John G. Coutsis

Summary. The existence of clinal variation in the male genitalia of the *Leptidea sinapis* / *L. reali* – complex is illustrated and discussed, suggesting that the presently accepted specific status for these two taxa is not as clear cut as it has been generally considered. It is hoped that the problem may eventually be solved through breeding, since this way it will be demonstrated whether or not genitalic variability is also to be met with in individuals derived from the same parents.

Samenvatting. *Leptidea sinapis* en *Leptidea reali* (Lepidoptera: Pieridae): waar precies eindigt de eerste van de twee, en waar begint de andere?

De clonale variatie in de mannelijke genitalia van het complex *Leptidea sinapis* / *L. reali* wordt geïllustreerd en besproken. De huidige, algemeen aanvaarde soortstatus van beide taxa is niet zo duidelijk als algemeen aangenomen. Het is te hopen tan het probleem uiteindelijk zal kunnen worden opgelost door kweken, waardoor kan aangetoond worden of deze variabiliteit in de genitalia ook voorkomt in individuen die afkomstig zijn van hetzelfde ouderpaar.

Résumé. *Leptidea sinapis* et *Leptidea reali* (Lepidoptera: Pieridae) : à quel point est-ce que le premier s'arrête-t-il, et où le second commence-t-il?

L'existence d'une variation clonale dans les genitalia mâles du complexe *Leptidea sinapis* / *L. reali* est illustrée et discutée, en suggérant que le statut spécifique des deux taxa n'est pas aussi clair qu'il est actuellement supposé. Le problème pourrait être résolu par des expériences de croisement, puisqu'avec cette méthode il serait possible de démontrer si cette variabilité est présente aussi chez des individus dérivés des mêmes parents.

Key words: Pieridae – *Leptidea sinapis* – *Leptidea reali* – Male genitalia – Clinal variation – Greece – Balkans.

Coutsis J. G.: 4 Glykonos Street, GR-10675 Athens, Greece. kouts@otenet.gr

Introduction

Leptidea reali Reissinger, 1989 was separated from the superficially totally similar *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758) on the basis of differentiating characters both in the male as well as the female genitalia (Réal 1988, Reissinger 1989, Lorcović 1993). The male appendages of these two taxa were found to differ from each other by the length of the aedeagus and saccus, both being longer in the former. The females were found to differ by the length of the antrum, which again is longer in the former. Syntopism added further support to their specific separation. In view of all this it became apparent that an investigation had to be carried out for the possible inclusion of *L. reali* amongst collection specimens originally determined as *L. sinapis*. The results of just such an investigation, carried out on a very large number of specimens in the author's collection – most of which are from Greece, while a few are from other parts of the Balkan Peninsula – suggest that differentiation between these two taxa based on their male genitalia is not an entirely clear cut affair.

The male genitalia drawings

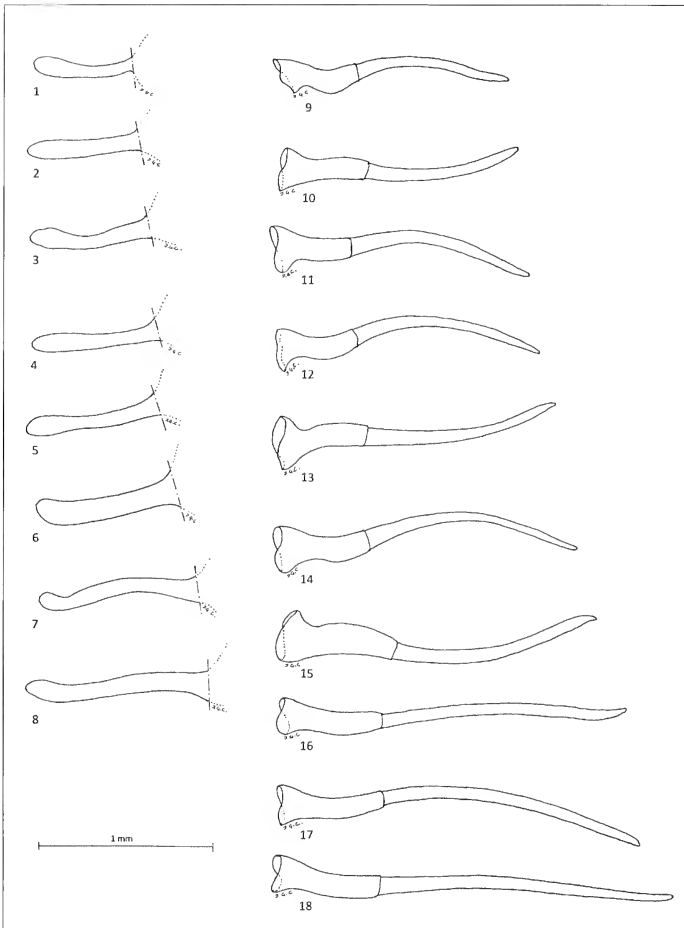
Due to the very large number of studied specimens, as well as the time consuming process of preparing and drawing the genitalia, it was decided to draw only the silhouettes of the appendages, thus attaining simplification without the loss of differentiating characters.

Clinal variation in the male genitalia of the *L. sinapis* / *reali* – complex

A quick look at figs 1–18, showing in lateral aspect the right side of the saccus and aedeagus of specimens in the *L. sinapis* / *reali* – complex, makes it quite apparent that the difference in size of these genitalic components is clinal. If one takes into consideration only the size minima and maxima, one would have no problem in deciding what specimen is a *L. sinapis* and what a *L. reali*, but given the clinal nature of the variation it becomes evident that it is impossible to decide where exactly *L. sinapis* ends and *L. reali* begins and vice versa.

Conclusion

From the evidence presented above it becomes apparent that the specific separation of *L. reali* from *L. sinapis*, though not to be rejected off hand, does, however, raise some questions. It may be that the two taxa are indeed two separate species that often interbreed and produce offspring with intermediate genitalic characters. It may also be that despite this hybridization the parent species persist as such in time. Another hypothesis would be that the observed genitalic differences are due to intraspecific variation, perhaps caused by larval host-plant choice, or due to genitalic character instability. Whatever the actual truth of the matter is, the problem can only be solved by rearing these butterflies, and it is sincerely hoped that this will indeed be done by someone in the far-seable future.

Figs. 1-18. Lateral aspect of right side of male genital components of butterflies in the *L. sinapis* / *L. reali* – complex. 1–8. Saccus. 9–18. Aedeagus. 1–15, 17, 18. Greece. 16. Croatia, Ozalj, 700 m, 2.vii.1983. 1. Crete, near Furnés, 150 m, 17.vi.1973. 2, 9. Ípiros, near Párga. 2. Pérdika, 100 m, 16.vii.1996. 9. Kastrossikíá, 21.viii.1991. 3. S Pindos Mts., Kastaniá, 800 m, 21.iv.1968. 4. Skópelos Island, Potamí, 4.iv.1985. 5, 13. Attikí, Inói, 400 m. 5. 15.v.1984. 13. 23.iv.1990. 6-8, 10, 11, 14, 15, 17, 18. Makedonia. 6-8, 15, 17, 18. Rodópi Mts., Vathirema, 11.vii.2011. 14. Flórina district, Mt Varnús, 1400 m, 21.vi.1996. 10. Vérmon Mt., Tría me Pénde Pigádia, 1600 m, 14.viii.1991. 11. Mt. Falakró, 1300 m, 4.vi.1988. 12. Stereá Ellás, Mt. Íti, Kastaniá, 3.vii.1987.

References

- Lorcović Z. 1993. *Leptidea reali* Reissinger, 1989 (= *lorcovicii* Réal, 1988), a new European species (Lepid., Pieridae). — *Natura Croatica* 2: 1–26.
- Réal P. 1988. Lépidoptères nouveaux principalement jurassiens. — *Mémoires du comité de liaison pour les recherches ecofaunistiques dans le Jura* 4: 17–28.
- Reissinger E. J. 1989. Checkliste Pieridae Duponchel, 1835 (Lepidoptera) der Westpalaearktis (Europa, Nordwestafrika, Kaukasus, Kleinasien). — *Atalanta* 20: 149–185.

De roodhalskoprakever, *Necrobia ruficollis* (Coleoptera: Cleridae), op kadavers

Willy Troukens

Samenvatting. Enkele recente vondsten van *Necrobia ruficollis* (Fabricius, 1775) in Vlaanderen en Zuid-Nederland worden vermeld.

Abstract. The red-shouldered ham-beetle, *Necrobia ruficollis* (Coleoptera: Cleridae) on carrion
Some recent records of *Necrobia ruficollis* (Fabricius, 1775) in Flanders and South Netherlands are reported

Résumé. *Necrobia ruficollis* (Coleoptera: Cleridae) sur des cadavres
Des observations récentes de *Necrobia ruficollis* (Fabricius, 1775) en Flandre et dans le sud des Pays-Bas sont commentées.

Key words: *Necrobia ruficollis* – Faunistics – Belgium – The Netherlands.

Troukens, W.: Ninoofssteenweg 782/8, B-1070 Anderlecht.

Volgens Mourier & Winding (1976: 75) is *Necrobia ruficollis* (Fabricius, 1775) te vinden in uitgedroogd aas maar vooral in fabrieken waar vlees en beendermeel wordt verwerkt. Dit suggereert slechts een occasionele aanwezigheid in de vrije natuur. Enkele nieuwe en interessante waarnemingen tonen echter het tegendeel aan.

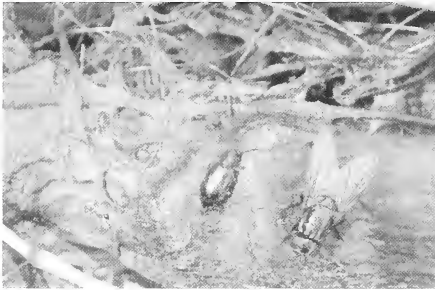

Fig. 1. *Necrobia ruficollis* (Fabricius, 1775) op een reeënkadaver, Zoniënwoud, Sint-Genesius-Rode, Brabant, 25.vi.2008 (Foto: Dirk Raes).

Op 25 juni 2008 fotografeerde Dirk Raes in het Zoniënwoud te Sint-Genesius-Rode (Brabant) een exemplaar van *N. ruficollis* op een reeënkadaver van 6 dagen oud (Raes 2008). In het Vorstenbos nabij Tilburg (NL) verzamelde Wielink (2002) op 6 juli 2002 eveneens

N. ruficollis op een reeënkadaver, precies 74 dagen nadat het kadaver daar was neergelegd. Het bleef weliswaar bij dit ene exemplaar. Merkwaardig genoeg werd de zeer verwante *Necrobia violacea* (Linnaeus, 1758) van 16 mei tot 29 september méér dan 10 keer aangetroffen op hetzelfde kadaver. Een andere vondst van *N. ruficollis* werd gemeld door Jean-Marie Krekelberg. Deze Oostendenaar ontdekte op 6 augustus 2008 in het bos te Koekelare (WV) verscheidene exemplaren onder een dode kat. In de eerste dagen van het ontbindingsproces werden geen kevertjes opgemerkt maar nadien kwamen er steeds meer.

Mogelijk is *N. ruficollis* tegenwoordig in onze bossen niet meer zo zeldzaam als men denkt. Dit zou eens op grote schaal moeten onderzocht worden met bodemvallen of door observatie van de successie van de kleine fauna op en in kadavertjes. *N. ruficollis* is vooral actief van mei tot oktober (Troukens 2008).

In Zuid-Europa is *N. ruficollis* blijkbaar veel algemener dan in ons land. Tijdens een vakantie in Lloret de Mar (Spanje) vond René Pletinck dit kevertje daar ooit met honderden op het plaatselijk kerkhof.

Met dank aan de volgende personen die hun ervaring betreffende *N. ruficollis* met mij wilden delen: Jean-Marie Krekelberg (Oostende), René Pletinck (Hamme) en Dirk Raes (Sint-Genesius-Rode).

Bibliografie

- Mourier, H. & Winding, O. 1976. *Elseviers gids van nuttige en schadelijke dieren in en om het huis*. — Elsevier, Amsterdam, Brussel.
- Raes, D. 2008. *Leven no de dood, ook in het Zoniënwoud*. — Agentschap voor Natuur en Bos. www.dooddoetleven.be.
- Troukens, W. 2008. De roodhalskoprakever, *Necrobia ruficollis*, aan de westrand van Brussel (Coleoptera: Cleridae). — *Phegea* 36(2): 73–75.
- van Wielink, P. 2004. Kadavers in de Kaaistoep: de natuurlijke successie van kevers en andere insecten in een vos en een ree. — *Entomologische Berichten*, Amsterdam 64(2): 34–50.

Gegenes nostradamus (Lepidoptera: Hesperiiidae), first record for East Kazakhstan

Stanislav K. Korb

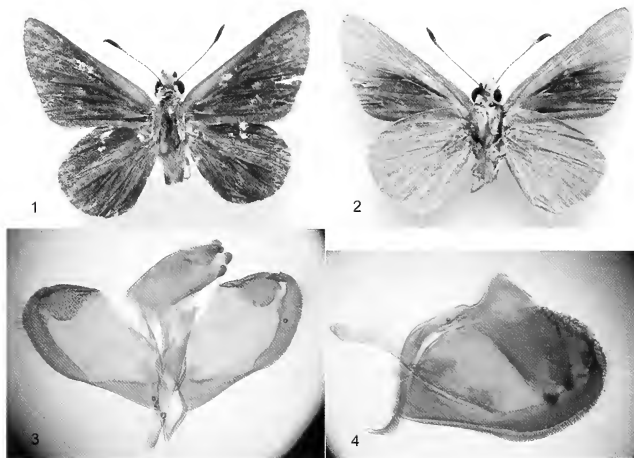
Abstract. *Gegenes nostradamus* (Fabricius, 1793) is recorded for the first time from East Kazakhstan based in 7 males and 2 females caught in the Ili valley near to the Kok-Tal village.

Samenvatting. *Gegenes nostradamus* (Lepidoptera: Hesperiiidae), eerste melding uit Oost-Kazakstan Op 03 juli 2010 werden 7 mannetjes en 2 vrouwtjes van *Gegenes nostradamus* (Fabricius, 1793) verzameld nabij Kok-Tal. Het is de eerste melding van deze soort uit Oost-Kazakstan.

Резюме. *Gegenes nostradamus* (Fabricius, 1793) впервые отмечен из Восточного Казахстана, долины р. Или близ с. Кок-Тал (7 самцов, 2 самки).

Key words: *Gegenes nostradamus* — Hesperiiidae — Kazakhstan — new record.

Korb, S. K.: a/ya 97, RU-603009 Nizhny Novgorod, Russia. stanislavkorb@list.ru

Figs. 1–4. *Gegenes nostradamus* (Fabricius, 1793) from Ili river valley near Kok-Tal (Kazakhstan); 1.— Male upper side; 2.— Male underside; 3.— Male genitalia ventral view; 4.— Male genitalia lateral view.

On 03.vii.2010 7 males and 2 females of *Gegenes nostradamus* (Fabricius, 1793) were caught in a xerophytic meadow near the Ili river in the vicinity of Kok-Tal (43.963612°N, 79.601891°E). This species is distributed in the Mediterranean region, North Africa (Morocco, Algeria, Egypt, Tunisia), Asia Minor, Kopeth-Dagh Mts. and South-West Tajikistan. In the book "*Butterflies of Kazakhstan*" (Zhdanko 2005) this species is not mentioned from Kazakhstan; in the books of V. V. Tshikolovets (1998, 2000, 2003, 2005) it is also not shown for this country. It has been recently recorded from West Kazakhstan (Dzhambul environs, Usturt

plateau) (Gorbunov 2011). No records are known from Kyrgyzstan and Uzbekistan, so there is a very big disjunction, more than 1000 km, in the area of this species.

Acknowledgements

A. Shaposhnikov (Podolsk, Russia), P. Egorov (Almaty, Kazakhstan), D. Potanin (Nizhny Novgorod, Russia) and D. Pozhgin (Nizhny Novgorod, Russia) kindly provided collected specimens for identification.

References

- Gorbunov, Y.P. 2011. *Macrolepidoptero of deserts and southern steppes of West Kazakhstan*. — Ekaterinburg: EGU Press. 192 p. (in Russian).
- Tshikolovets, V. V. 1998. *The butterflies of Turkmeniston*. — Kiev-Brno: Konvoj Ltd. 237 p.
- Tshikolovets, V. V. 2000. *The butterflies of Uzbekistan*. — Kiev-Brno: Konvoj Ltd. 400 p.
- Tshikolovets, V. V. 2003. *The butterflies of Tojikiston*. — Kiev-Brno: Tshikolovets Press. 500 p.
- Tshikolovets, V. V. 2005. *The butterflies of Kirghizston*. — Kiev-Brno: Tshikolovets Press. 511 p.
- Zhdanko, A. B. 2005. The butterflies of Kazakhstan. — *Tethys Entomological Research* 11: 85–152 (in Russian)

Zelleria hepariella (Lepidoptera: Yponomeutidae), nieuw voor de Belgische fauna

Adriaan Peeters & Willy De Prins

Samenvatting. Op 07 april 2010 werd een exemplaar *Zelleria hepariella* Stainton, 1849 waargenomen in het natuurreservaat "Wijtschot" te Schoten (Provincie Antwerpen). Het is de eerste maal dat deze soort voor de Belgische fauna wordt vermeld.

Abstract. *Zelleria hepariella* (Lepidoptera: Yponomeutidae), new for the Belgian fauna
On 07 April 2010 a specimen of *Zelleria hepariella* Stainton, 1849 was caught in a 125 W mv moth trap in the nature reserve "Wijtschot" at Schoten (Belgium, province of Antwerpen). This is the first observation of the species in Belgium.

Résumé. *Zelleria hepariella* (Lepidoptera: Yponomeutidae), espèce nouvelle pour la faune belge
Le 07 avril 2010, un exemplaire de *Zelleria hepariella* Stainton, 1849 fut capturé dans la réserve naturelle "Wijtschot" à Schoten (Belgique, province d'Anvers). C'est la première fois que cette espèce est observée en Belgique.

Key words: *Zelleria hepariella* – faunistics – Belgium – first record.

Peeters A.: Voorkempelaan 40, B-2900 Schoten, peetersadriaan@gmail.com

De Prins W.: Dorpsstraat 401B, B-3061 Leefdaal, willy.deprins@gmail.com

Inleiding

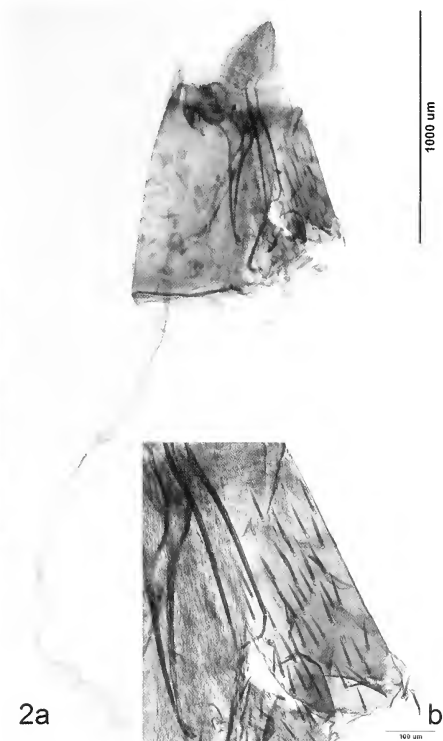
Op 07 april 2010 werd bij het nakijken van enkele 125 W mv nachtvlindervallen in het natuurgebied "Wijtschot" te Schoten (prov. Antwerpen) een klein vlindertje verzameld dat aanvankelijk voor een *Caloptilia* gehouden werd (fig. 1). Bij nazicht van de literatuur werd echter bij toeval de sterke gelijkenis met *Zelleria hepariella* Stainton, 1849 ontdekt. Dit vermoeden werd gesterkt na waarneming van de typische rusthouding van deze soort bij het verzamelde exemplaar. Het werd voor genitaalonderzoek naar Willy De Prins gezonden die de determinatie bevestigde. Het betreft de eerste maal dat deze soort in België werd waargenomen.

Figuur 1. *Zelleria hepariella* Stainton, 1847, Natuurreservaat "Wijtschot", Schoten, prov. Antwerpen, 07.iv.2010 (foto: A. Peeters).

Op 05 juli 2010 werd een tweede Belgische waarneming gedaan door Michel Mergaerts in een tuin te Laekdal (prov. Vlaams-Brabant), gevolgd door waarnemingen op 06 oktober 2010 te Machelen (prov. Vlaams-Brabant) en Couthuin (prov. Liège) (Anoniem 2012). In 2011 werden verdere waarnemingen gedaan te Zichem en Overijse (beide prov. Vlaams-Brabant). Aan dit lijstje van bekende lokalities werden in 2012 nog een tuin in Edegem en een tweede natuurgebied te Schoten –het Asbroek– toegevoegd. Samengevat betekent dit dat de soort thans (oktober 2012) bekend is van 7

lokalisaties verspreid over de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en Luik.

Figuur 2. *Zelleria hepariella* Stainton, 1847, vrouwelijke genitalia, Natuurreservaat "Wijtschot", Schoten, prov. Antwerpen, 07.iv.2010. a – volledig genitaal; b – detail van het 7^e segment waar een hele reeks kleine doornvormige staafjes aanwezig zijn (preparatie & foto: Jurate De Prins).

Uiterlijke kenmerken en biologie

Spanwijdte 10–15 mm. Borststuk en voorvleugel warm kastanjebruin, basis voorvleugel met een min of meer duidelijke okerleurige of witte lengtestreep. Rusthouding opvallend door het lichtjes opgerichte achterlijf. De rups leeft op es (*Fraxinus excelsior*). De vliegtijd begint in juli en loopt na overwintering tot eind april (Agassiz 1996).

Verspreiding

Zelleria hepariella komt verspreid voor over heel Europa met inbegrip van Groot-Brittannië en Ierland, Scandinavië en de Baltische landen (Litouwen uitgezonderd), het Iberische schiereiland en de Balkan. In

Rusland echter is de soort nog niet vastgesteld. Van de ons omringende landen ontbreekt ze enkel in het Groothertogdom Luxemburg (Karsholt & van Nieukerken 2012). In Nederland wordt *Zelleria hepariella* zeer zeldzaam en zeer lokaal genoemd (Muus 2009), in Groot-Brittannië zou ze talrijker zijn, zij het voornamelijk op kalkrijke bodems (Agassiz 1996).

Dankwoord

Dank aan Jurate De Prins voor het bevestigen van de waarneming door genitaalonderzoek, het nalezen van het artikel en het verlenen van praktische tips, en aan Michel Mergaerts voor het verlenen van bijkomende info betreffende de tweede Belgische waarneming van *Zelleria hepariella* te Laakdal.

Bibliografie

- Agassiz D. J. L. 1996. Yponomeutidae. – In: Emmet A. M. (ed.): *The Moths and Butterflies of Great Britain and Ireland. Volume 3. Yponomeutidae – Elachistidae.* – Harley Books Ltd., Great Horkeley, 452 pp., 17 plates (9 in colour) (Chapter pagination: 39–109).
- Anoniem 2012. *Zelleria hepariella*. – waarnemingen.be (bezocht 01 oktober 2012).
- Karsholt O. & van Nieukerken E. J. 2012. Fauna Europaea, Yponomeutidae. – In: Karsholt O. & van Nieukerken E. (eds.) *Fauna Europaea: Lepidoptera, Moths.* – *Fauna Europaea version 2.5*, www.faunaeur.org (bezocht 01 oktober 2012).
- Muus T. S. T. 2009. De kleinere vlinders van Nederland: *Zelleria hepariella*. – www.microlepidoptera.nl (bezocht 01 oktober 2012).

Boekbespreking

Koese, B. & Soes, M.: *De Nederlandse rivierkreeften (Astacoidea & Parastacoidea)*.

17 × 24 cm, 107 pagina's, 213 afbeelden waarvan de meeste in kleur, Entomologische Tabellen 6, supplement bij de Nederlandse Faunistische Mededelingen, te bestellen via www.naturalis.nl/et of www.nev.nl/et, paperback, 2011, EUR 12,50 excl. verzendkosten (ISSN 1875-760X).

Dit is niet meteen een entomologische publicatie, maar wel eentje over arthropoden die meteen aantoonst hoe snel het aantal invasieve exotische soorten toeneemt. Een tiental jaar geleden was het trouwens ondenkbaar om een boek te gaan schrijven met deze titel omdat er slechts één soort rivierkreeft voorkwam in Nederland: de Europese rivierkreeft (*Astacus astacus*). Inmiddels hebben niet minder dan zes andere, allochtone soorten zich met succes kunnen verspreiden en werden er nog drie occasioneel waargenomen. Deze soorten zijn hier meestal binnen geraakt door de consumptie- en aquariumhandel.

Het boekje start o.a. met een overzicht van de wereldfauna, waaruit blijkt dat de ca. 600 soorten rivierkreeften zeer ongelijk over de aarde zijn verspreid. In Noord-Amerika komen er 400 soorten voor, wat maakt dat de overige regio's het met heel wat minder moeten stellen; Australië is met ca. 150 soorten nog rijkelijk bedeed, maar Europa moet het met 3 inheemse soorten stellen, Madagaskar met 6, Oost-Azië met 7, Zuid-Amerika met 11, terwijl er op het hele Afrikaanse continent

geen enkele soort voorkomt. Verder wordt in dit inleidend deel veel over de biologie en de morfologie van rivierkreeften verteld. Een determiniertabel laat toe de besproken soorten tot op de soort te determineren. Deze tabel is van vele tekeningen en foto's voorzien.

Het grootste deel van het boek wordt ingenomen door de individuele soortbesprekingen. Naast de volledige wetenschappelijke naam wordt de lichaamslengte opgegeven, de taxonomie besproken (de Russische auteurs erkennen meer soorten dan de West-Europese), het onderscheid met verwante soorten, de levenscyclus en habitat. Daarnaast komen de verspreiding in Nederland en het oorspronkelijke areaal van de soort aan bod, evenals de wijze van verspreiding en het huidige voorkomen. Tot slot wordt, indien relevant, de beschermingsstatus besproken op nationaal en Europees niveau en de impact van de uitheemse soorten op de inheemse flora en fauna.

Het hele boek is doorlopend geïllustreerd met scherpe kleurenfoto's. Achteraan komen nog stippenkaarten voor van Nederland waarop de huidige, bekende verspreiding van de 10 besproken soorten wordt aangeduid. Het keurig uitgegeven werk eindigt met een literatuurlijst, een lijst van de meer dan 500 waarnemers, een alfabetische index en een vertaling in het Engels van de determiniertabel. Wie van rivierkreeften meer wil weten dan dat ze lekker zijn, vindt in deze publicatie ruim zijn gading.

Willy De Prins

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

3 9088 01705 8694